

‘Áshíjh Bii’tó
Bił Hahoodzoh
‘Ólta’ Bił Haz’á

Álk’eh Hóló
Óhoo’aah
Bił Da’ínísh

‘AŁK’EH HÓLÓ ‘ÓHOO’AH BIŁ HAZ’Á ‘AMÁ ‘AZHÉ’É DÓÓ
‘ÓŁTA’Í BEE BÁ ‘AHÓÓT’I’

BEE ‘ÁDAA’ ÁHÁYÁ ‘AK’ÉSTI’ BINAAALTSOOS

BINI’ANIT’ÁÁTSOH 2023

ÁSHÍJH BII’TÓ BIŁ HAHOODZOH ÓLTA’ BIŁ HAZ’Á BINAHJÍ’ BEE
BÍKÁ ANÁ’ÁWO’ÍGÍÍ NAALTSOOS

YAA HALNE'IGÍÍ 'ALKÉÉ DAH NAAZHJAA

BEE HAHOOLZHÍÍSH	á
Saad Bee 'Álíní 'AlkÉÉ Daasdzhogíí 'Éí Díí Yaa Halne'	a
HodííLnihgo'Éí Doodago Naaltsoos 'Á NÍLÉÉHgo	á
BEE ÁDAA' ÁHAYÁ AK'ÉSTI' BINAALTSOOS.....	é
NinÁHÁHÁÁH 'AmÁ AzhÉ'É BiŁ Hane'	é
NÓOSÉLÍ Ha'nitÁ	é
Carson Smith BiŁ 'AŁK'eh HÓLQÓ Hoo'aah BiŁ Haz'ÁJÍ AŁK'eh HÓLQÓ 'ÓLta' Bidziil BÉEso.....	é
La'hooghandÓÓ 'ÓHoo'aah Bee BÁ'AhÓÓTi' DÓÓ Nidanil'inii Bi Beehaz'ÁAnii (FERPA) Baa Hane'	é
Naaltsoos DootŁ'Izhí NinÁHÁH HÁÁH Bee'ÉÉHÓZin 34 CFR BiyaadÓÓ § 300.154(d)(2)(iv)	é
'ÁShííH Bii' TÓ BiŁ Hahoodzoh Sahdii Na'ÍDÍLt'e 'ÁZhi' 'Atah Yisdzoh DÓÓ Bee 'Ách'Í 'ÁNÁHÓÓT'i' (URADD) Bee 'IL Hane'	é
'IL 'ÉÉHÓZin BiniiyÉ	í
T'ÁÁ BÍTsÉÉDi Naalstsoos 'ÁLnÉÉ (34 CFR § 300.503; Rules IV.C.)	í
NÍŁch'i Naaldoo'Í Bee Hane' (34 CFR § 300.505; Rules IV.D.5.)	í
'AmÁ, 'AzhÉ'É Yee lÁ 'AŁeeh (34 CFR § 300.300; Rules II.C.)	í
'AmÁ, 'AzhÉ'É ÓŁta'Í Binaaltsoos YidÍnÓÓŁ'ÍL; 'AmÁ, 'AzhÉ'É "ÁŁah Aleeh Atah Yeinít'ÍL DooleeL (34 CFR § 300.501; Rules IV.A.)	áá
TŁ'ÓÓdÉÉ' 'Óhoo'aah Naalkaah	áá
'AmÁ, AzhÉ'É YitsÉsk'eh NilÍ (34 CFR § 300.519; Rules IV.T.)	áá
'AmÁ, AzhÉ'É Bee 'ÓhÓlnÍlh NÁÁnÁ Łahjigo BÁÁ YilzÍL (34 CFR § 300.520; Rules IV.U.)	áé
Naaltsoos Baa Dahasti'ii.....	áé
Naaltsoos Baa Dahast'i'ii (34 CFR § 300.610-300.626; Rules IV.V.; R277-487)	áé
'ÓŁta'Í BimÁ, BishÉ'É 'Éí Doodago 'ÓŁta'Í HÓyÁanii BiŁ BÉÉhÓzin Doo (34 CFR § 300.612; Rules IV.V.3-4.)	áé
Bee 'AhÓÓt'i'ii Yiil'aah (34 CFR § 300.613; Rules IV.V.5.)	áé
'AmÁ, 'AzhÉ'É Naaltsoos Łahgo 'ÁnÁlnÉÉ YÓkeed (34 CFR § 300.618; Rules IV.V.10.)	ái
BaahwiidÍnÓÓT'ÍL Bee 'AhÓÓt'i' (34 CFR § 300.619; Rules IV.V.11.)	ái
Bee 'Ádaa' ÁhÁyÁ (34 CFR § 300.623; Rules IV.V.15.)	áí

Bee ‘ÉÉdahÍzinÍgÍÍ YilchxQQ (34 CFR § 300.624; Rules IV.V.16.).....	áí
‘ÓŁta’Í Bee ‘ÓhÓlnÍlh (34 CFR § 300.625; Rules IV.V.17.).....	áó
‘ÓŁta’Í BiŁ ‘AŁk’eh HÓlQ BimÁ, BizophÉ TŁ ‘ÓójÍ ‘Ólta’ Bik’É ‘AzlÁ yÁ Ha’dilÉego FAPE BinÍŁtŁ ‘Ago (34 CFR § 300.148; Rules VI.C.)	áó
Naaltsoos HadilnÉhÍgÍÍ T’ÁÁ ‘IdÁÁ HadadÍt’É (34 CFR § 300.509; Rules IV.I.)	aq
KÉyah BiŁ Hahoodzoh Bik’ijÍ Saad Hwiindzin Bee Ha’dilnÉh (34 CFR § 300.151–153; UCA 53E-7-208; Rules IV.E.).....	áá
KÉyah BiŁ Hahoodzoh Saad Hwiindzin Bee Ha’dilnÉh.....	áá
KÉyah BiŁ HahoodzohdÓÓ Naaltsoos HadilnÉÉ (34 CFR § 300.153; Rules IV.E.)	áá
T’ÁÁ ‘Aoohgo Saad Bee NiiltsÓÓs (34 CFR § 300.152; Rules IV.E.)	áé
‘AHA’DIT’ÁÁH (34 CFR § 300.506; RULES IV.F.).....	áí
‘Aha’dit’ÁÁh ‘AŁkÉÉhonÍ’Á.....	áí
‘Aha’dit’ÁÁh ‘AŁkÉÉdaasdzhoh	áí
‘Atah SizÍInii ‘AŁheeŁt’Éego NitsÉkees	ai
‘AŁheeŁt’Éego WÓlts’ÁÁ Naaltsoos NiiltsÓÓs ‘AŁkÉÉhaz’Á	áó
‘AŁheeŁt’Éego WÓlts’ÁÁ’ Naaltsoos HadilnÉÉ (34 CFR § 300.507; UCA 53E-7-208; Rules IV.G.).....	áó
‘AŁheeŁt’Éego WÓlts’ÁÁ’ Bee Ni’ÍltsÓÓs (34 CFR § 300.508; Rules IV.H.).....	áá
Hasht’e’ ‘ÁnÁlnÉh (34 CFR § 300.510; Rules IV.J.)	aq
‘AŁheeŁt’Éego WÓlts’ÁÁ’ Bee Ni’ÍltsÓÓs	áé
‘AŁheeŁt’Éego WÓlts’ÁÁ’ Baa ‘ÁŁah ‘Aleeh (34 CFR § 300.511; Rules IV.K.)	áé
WÓlts’ÁÁ Bee ‘AhÓÓt’i’ (34 CFR § 300.512; Rules IV.L.).....	áé
‘AahhwiiinÍt’Í Bee Nihoot’aah (34 CFR § 300.513; Rules IV.M.).....	áí
‘AkÉÉdi Bee Nihoot’ÁnÍgÍÍ (34 CFR § 300.514; Rules IV.N.)	áí
KÉyah BiŁ Hahoodzohjí ‘Ak’ehÓ’Í Bee’oonish (34 CFR § 300.537; Rules IV.O.).....	áí
‘AadahwÍÍnt’Í ‘AŁkÉÉnii’nÍł DÓÓ BohoneedzÁ ‘ÓOlzin (34 CFR § 300.515; Rules IV.P.).....	ai
‘AŁhee Ni’ÍltsÓÓs (34 CFR § 300.516; Rules IV.Q.)	ai
‘Agha’diit’ahpii Bich’Í ‘AzlÁ (34 CFR § 300.517; UCA 53E-7-208(4)(B); Rules IV.R.)... ..	áí
‘ÓŁta’Í ‘Át’Éidoo ‘AadahwiinÍt’Í BidinÍnÁ (34 CFR § 300.518; Rules IV.S.)	éá
‘ÓŁta’Í BiŁ ‘AŁk’eh HÓlQ ‘Aditehgo BiŁ Hoo’ah ‘AŁkÉÉ ‘ÁhoonÍł	éá
‘Ólta’ YÁ Nidaalnish Bee ‘ÓhÓlnÍ (34 CFR § 300.530; Rules V.A. – C.)	éá
‘Aditeh BiniiyÉ NÁÁnÁ ŁAhdi Niilteeh (34 CFR § 300.536; Rules V.D.).....	éá

Baa NitsÁhÁskeezgo ‘Ádzidzaa Bee Nihoot’Á (34 CFR § 300.530; Rules V.E.)éé
Hoo’ahgi BÉÉ HodoozÍÍL (34 CFR § 300.531; Rules V.G.)éé
NÁÁ WÓdahdii WÓkeed (34 CFR § 300.532; Rules V.H.)éé
NÁÁ WÓDahdii WÓKeed BidinÍNah Niilteeh (34 CFR § 300.533; RULES V.I.)éí
‘ÓLtA’Í BiŁ ‘AŁk’eh HÓlQ ‘Óhoo’ahjÍ DÓÓ T’ÁÁ ‘AkÓt’Éego BiŁ Da’ÍnÍÍsh BiŁ
Haz’ÁAj Í Doo Bee BÁ ‘AhÓÓt’i’gÓ Bee Baa ‘ÁhÁyÁ (34 CFR § 300.534; Rules V.J.). éí
Bee Haz’Áanii YiŁ Nidaalnish DÓÓ GÓÓldi Bee ‘ÓhÓlnÍlhjÍ NÁÁs ‘Ályaa (34 CFR §
300.535; Rules V.K.)éí

BEE HAHOOLZHÍÍSH

Bił ‘Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Bibeehaz’áanii (IDEA), Wááshindoon bibeehaz’áanii ‘óltá’í bił ‘ałk’eh hólq nidi ‘óhooł’ahh dooleeł, ‘óltá’ bił nahaz’ąągó ‘óltá’í bił ‘ałk’eh hólq nígíí bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘óltá’í hóyáanii niljigo bił ałk’eh hólqgo díí naaltsoos bee ‘ádaa’áháyá ‘ak’éstí’binaaltsoos t’áá ‘áltsoo yaa ‘ákonízin dooleeł díí Bił ‘Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Bibeehaz’áanii (IDEA) dóó Kéyah ‘Ashdladiin Bl Hahoodzoh ‘Ólta’ Bił Da’Ínííshjí bibeehaz’áanii ‘át’é. Díí naaltsoos bée’ályago ‘amá, ‘azhé’é ’éí doodago ‘óltá’í hóyáanii niljigo da éí baa dooltsos nináhahaah bik’eh, nidi bée’ályago ’éí díí ‘amá, ‘azhé’é ’éí doodago ‘óltá’í hóyáanii niljigo baa dooltsos:

1. Ts’ida ‘áltse báhá’dilnéé ’éí doodago ‘amá, ‘azhé’é, ‘óltá’í hóyáanii niljigonaaltsoos dínool’ijílníigo;
2. Kéyah bił hahoodzohdéké’ bee ni’iltsoozgo dóó ‘óltá’í ‘íindídya yéé niníltsoozgo;
3. Náánálahgi nidootéél bee nohoot’ąągo dóó;
4. ‘Amá, ‘azhé’é ’éí doodago ‘óltá’í hoyáanii niljigo yiyíkeedgo (34 CFR § 300.504(a)).

‘Óltá’í ‘hóyáanii niljigo Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Bił Da’Íníísh ‘atah óltá’go ’éí doodago bee bá ‘ahóót’i’go ‘amá, ‘azhé’é nílínígíí, wáshindoon dóó kéyah bił hahoodzohjí bibeehaz’áanii biyaadóó bee ‘ádaa’ ‘áháyá ‘ak’éstí’ nihá hólq. Bee nihá ‘ahóót’i’igíí ’éí Bee ‘Ádaa’ Áháyá ‘Ak’éstí’ binaaltsoos bikáá. Díí bikáá’igíí ’éí t’áá nizaadk’ehjí nihíł ‘ííshjání ‘ádoonlníł ’éí dóó dago t’áá háají shíí’bik’i’diitíjíí ná ‘ádoonlníł. Hazhó’ó shił ‘ííshjání ‘ádoonlníł nínízingo ’éí ‘óltá’ yádasidáhígíí bił hodíílni, ‘óltá’ binant’áí ’éí doodago Bił ‘Ałk’eh Hólq Bił Da’Íníísh ‘alájáí dasidáhígíí ’éí doodago ‘Áshíjh Bii’Tó ‘Ólta’ Bił Hahoodzoh Bił ‘Ałk’eh Hólq Bił Da’Íníísh bił haz’ájí. Na’ídílkidgo kwe’é yaa halne’ [Utah State Board of Education Special Education Services](https://schools.utah.gov/specialeducation) website (<https://schools.utah.gov/specialeducation>).

Ni dóó óltá’í ne’awéé’ óhoo’ah nihqáh silá. Óltá’í bimá, bizhé’é da éí doodago óltá’í hóyáanii niljigo t’áá bí da doodago łahgo ni’diił’áago bá’óltá’í bił ‘ahił nahodíílnih. Doo hazhó’í nábaahwiinít’íígó Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Bił Da’Íníísh yádasidáhígíí bich’i’ hodíílnih ákoh t’áá akóq asht’éedoolníł.

SAAD BEE ‘ÁLÍNÍ ‘ALKÉÉ DAASDZOHÍGÍÍ ’ÉÍ DÍÍ YAA HALNE’

FAPE La’ hooghandóó ‘óhoo’ah bee bá’ahóót’i dóó nidanil’inii bi beehaz’áanii

IDEA ’Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Bibeehaz’áanii

IEP Sahdii ‘Óhoo’ah Bił Haz’á

LEA ’Ólta’ Bił Hahoodzoh; t’áá ‘ałtsoh ‘Áshíjh Bii’ Tó Bił Hahoodzoh ‘Ólta’ Bił hadahwiisdzoh, ‘Áshíjh Bii’ Tó Bił Hahoodzoh ‘Ajééhkał dóó ‘Bináá’ádenii Bi’Ólta’, dóó ‘Áshíjh Bii’ Tó Bił Hahoodzoh ‘Ólta’ bił nahaz’áágó keyah bił hahoodzoh bibeehaz’áanii biyaa da’ólta’ dóó t’áá ‘ałtso ‘ólta’ dóó ‘ólta’ bił hadahwiisdzoh doo yiyaadóó bibeehaz’áani yík’eh ‘át’ée da nidi ‘ááyiłní

Rules ‘Áshíjh Bii’ Tó Bił Hahoodzoh ‘Ólta’ Bił ‘Ałk’eh Hólq Bił Da’íníísh Bibeehaz’áanii

USBE ‘Áshíjh Bii’ Tó Bił Hahoodzoh ‘Ólta’ Bił Da’íníísh

Saad “la’ají” ‘ááyiłníbígíí ’éí náhidisídí bik’ehgo nál’íigo ‘ááyiłní, nidi ḥahgo ’át’ée dooleełgo bikáá dooleeł. Saad “ólta” bikáágo ’éí ‘óltał bił hahoodzoh ‘ááyiłní, nidi ḥahgo ‘át’ée dooleełgo bikáá dooleeł.

HODÍÍLNIHGO'ÉÍ DOODAGO NAALTSOOS 'Á NÍLÉÉHGO

'Áshíjh Bii' Tó Bił Hahoodzoh 'Ólta' Bił 'Alk'eh Hólq Bił Da'íníísh Bił Haz'ájí

250 E 500 S

PO Box 144200

Salt Lake City, UT 84114-4200

801-538-7587

Special Education Rules and Policies

(<https://schools.utah.gov/specialeducation/programs/rulespolicies>)

'Áshíjh Bii' Tó Bił Hahoodzoh 'Amá Azhé'é Bił Da'íníísh Bił Haz'á

5296 Commerce Dr

Suite 302

Murray, UT 84107

801-272-1051 or 1-800-468-1160 (Toll-Free)

Utah Parent Center

(<http://www.utahparentcenter.org>)

'Áádahaz'á 'Alk'eh Hólq Bi'agha'diit'aahii Bił Haz'á

960 S Main St

Salt Lake City, UT 84101

1-800-662-9080 (Voice)

Video Relay Services through Sorenson Video Relay Services

(<https://sorenson.com/vrs/>)

Online Contact Form

(<https://disabilitylawcenter.org/get-help/apply-for-help/continue/application/>)

Disability Law Center

(<http://www.disabilitylawcenter.org>)

'Ama Azhé'é Bił 'Ééhodoozíł dóó 'Áká'e'eyeed Bił Haz'á

Parent Center Hub Website

(<http://www.parentcenterhub.org>)

BEE ÁDAA' ÁHAYÁ AK'ÉSTI' BINAALTSOOS NINÁHÁHÁÁH 'AMÁ AZHÉ'É BIŁ HANE'

NÓÓSÉLÍ HA'NITÁ

‘Ólta’ bił hadahwiisdzohgó ‘ałk’eh hóló óhoo’ah bił da’íníish bił nahaz’áagó (LEAs) da’nílts’áagó kéyah hadahwiisdzohgó t’áá háíshíí bił ‘ałk’eh dahólónígíí hadeiinitá ‘ániid yizhchíñigíí dóó naadiinłá’ binááhajíí wáashindoон bibeehaz’áani bik’eh hó’í, ‘éí ‘ániigo t’áá ‘altso ‘ólta doo bik’é ‘azláágó ‘íídóółta’ ní.

‘Óltá’í ‘oo’jigi, ‘adiits’agi, yálti’gi, ‘áánílgí, bits’íis dóó hadaalt’éégó, ’éí doodago ‘óhooł’aa bich’í ‘ánahóót’í go nél’í. T’áá háída ła’da bééhonísingo bíká’í doowoł nínízingo da ‘ólta’dí náás yilt’éél nidi, t’áá sahdi ‘ólta’ bił nahaz’áqdi ‘ólta’ nidi, bighan ‘ádingo bił haz’áago da, bighandóó na’anish yikéé nidi’néé nidi, ‘ólta’ yá dahsidáhígíí bił hodíílni ’éí doodago ‘alk’eh hóló ‘óhoo’ah bił haz’áají baa hodíílni.

CARSON SMITH BIŁ ‘ALK’EH HÓLÓ ÓHOO’AAH BIŁ HAZ’ÁÁJÍ ALK’EH HÓLÓ ‘ÓLTA’ BIDZIIL BÉESO

Carson Smith beewó'jíigo bił 'ałk'eh hóló 'ólta' yik'éh 'íídqóltah béeso bá hóló t'áá háíshíí 'ólta'í bił 'ałk'eh hólónígíí bee bá'áhóót'i', tl'óójí t'áá sahdii 'ólta bił nahazáají.

Béeso bee íká i'iyeedígíí éí óltá'í bił alk'eh hólónígíí t'áá íídáqá' bíká aná'áwo'ígíí dóó óltá' haz'áqagi ɬahdóó bíká aná'áwo'ígíí bá ahóót'i', índa ha'altáhígíí dóó níléí 12 grade (3-21) yóltá'ígíí, dóó amá dóó azhe'é tl'óó'jí t'áá sahdii 'óltá' bił nahazáájí yá ha'diilaágíí.

The Special Needs Opportunity Scholarship Program éí ólta' hazhó'í hadilyaago baa ha'niih díí Áshijh Bii' Tó Bił Hahoodzoh biyi' keédahat'ínígíí ólta'í łahdóó ólta' bá bik'é azlá díí ólta'í bił ałk'eh dahólónígíí doo t'áá át'é ólta'go bá'ályaaají da'ólta'ígíí. Díí ólta' éí ólta'í bił ałk'eh hólóq go bıká aná'áwo' bá bı́ighahgo díí t'áá át'é da'ólta' bá ályaa haz'ąągi, ha'altááh dóó níléí 1 yólta' dóó 12 yólta'jí' (5-21 binááhaijí'), bimá dóó bizhé'é t'áá sahdii ólta' bił nahaz'ąąjí yá ha'diilaago dóó łahdéé' bıká i'doowołgo bı́ighahgo ałdó'.

Ła' yiniiyé hadilééhgo kojí tsxííłgo nitsékeesí bee 'ídiidlíid bikáá' USBE's [Special Education Special Needs Scholarship Grants](#) webpage (<https://schools.utah.gov/specialeducation/programs/specialneedsscholarshipgrants>).

*LA’HOOGHANDÓÓ ‘ÓHOO’AAH BEE BÁ’AHÓÓTI’ DÓÓ
NIDANIL’INII BI BEEHAZ’ÁANII (FERPA) BAA HANE’*

Ła' hooghandóó 'óhoo'aah bee bá'ahóót'i dóó nidanil'inii bi beehaz'áanii (FERPA) 'éí "amá, azhé'é dóó 'ólta'í tseebííts'áadah dóo dego béédááhai'ígíí t'áá hashíí níltsogo 'ólta'í binaaltsos bee 'ahóót'i'. Bee 'ahóót'i'ígíí 'éí díí bił atah:

- á. ‘Ólta’ bił hahoodzoh bich’{ ‘é’élyaago ’éí díí ‘ólta’í binaaltsoos dínóól’ííł dóó nidoolkah ha’níigo dízdiin ‘ashdla’jííjíí bee bá haz’á.

- a. ‘Ólta’í ‘óhooł’ aah ɬahgo ‘ándoollnííl ‘amá, azhé’ é ’éí doodago ‘ólta’í binaaltsoos doo ‘ákót’ eego, doo hazhó’ó yaa halne’gó, ‘oodziígo da ’éí doodago ɬa’ hooghandóó ‘óhoo’ aah bee bá’ahóót’i’ dóó nidanil’inii bipeehaz’áanii k’ííníti’ go.
- a. Naaltsoos bee ɬa’ ‘azlíjigo ‘ólta’ bił hahoodzo LEA t’áhdoo ‘ólta’í t’áá ‘altsxo t’áá ‘át’ eegi ólta’ haz’áqgi yaa halne’ dák’ nidi ɬa’ hooghandóó ‘óhoo’ aah bee bá’ahóót’i’ dóó nidanil’inii bi beehaz’áanii yee lá ‘aslı́igo ’éí bee haz’á,
- e. Kéyah ‘Ashdladiin Bił Hahoodzoh ‘Ólta’ Bił Da’ Inííshjí naaltsoos ‘ólta’ bił hahoodzoh bee ni’níltsóós go ‘áadóó ɬa’ hooghandóó ‘óhoo’ aah bee bá’ahóót’i’ dóó nidanil’inii bi beehaz’áanii dóó yik’eh hól’íigó. Naaltsoos nideestsos danízinígíí béesh ɬichíí’ biyi’ hadi’ doolííl (<https://studentprivacy.ed.gov/file-a-complaint>) éí doodai’ naaltsoos bee niníltsóós go ’éí kojí ‘á’díílííl:

U.S. Department of Education
Student Data Privacy Policy Office
400 Maryland Avenue SW
Washington DC 20202-8520

NAALTSOOS DOOTL ‘IZHÍ NINÁHÁÁH HÁÁH BEE’ÉEHÓZIN 34 CFR BIYAADÓÓ § 300.154(d)(2)(IV)

’Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ aah Bipeehaz’áanii biyaadóó ‘ólta’í dóó bimá bizhé’ é bee bá’ahóót’i’ díí ‘ólta’ bił hahoodzohdóó béeso ‘ách’áq naa’nil haazhíí níltsogo doo Medicaid bee wójihígíí ’éí yik’é asláá dooleeł. Díí bee bá’ahóót’i’ dooleełígíí ’éí:

- a. **Amá azhé’ é dóó ólta’í hóyáanii nilínígíí saad ‘áyisí choiyooł’ínígíí dóó binahjí ‘ak’i’ didíítlílgíí bée bá’ahóót’i.** ‘Ólta’ bił hahoodzoh nináháhááh bik’eh naaltsoos ‘ánál’íí dooleeł ’éí díí amá azhé’ é dóó ólta’í hóyáanii bee bá’ahóót’i’ ígíí bikáá dooleeł ‘áadóó t’áá bizaadk’ehjí amá azhé’ é dóó ólta’í hóyáanii nilínígíí bee biłhane’ dooleeł, ‘ákondí ɬahdah doo bohónéédzáq doo.
- a. **Ólta’í binaaltsoos baahóch’í’ígíí ’éí t’áadoo bee lá azlíí’go doo baahane’ da doo.** ‘Amá, ‘azhé’ é éí doodai’ ólta’í hóyáanii yee lá ‘asł’íigo t’éí La’ Hooghan ‘Óhoo’ aah Bipeehaz’áanii Doo Nááná Łahgó Baahane’ Da biyaadóó (FERPA) (34 CFR § 99) dóó ’Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ aah Bipeehaz’áanii (34 CFR § 300.622) t’áadoo ‘ólta’ bił hahoodzoh yi’ílníí ládáq, t’áhdoo biniiyé ha’ dilnéé ládáq, ‘ólta’í bee bééhodílzin dabikáá’ígíí (PII) kéyah bił hahoodzoh bił da’íníísh ni’iilyé bił nahaz’áají ’éí doodago béeso ‘ácháq naa’nil bił haz’áají (e.g., Medicaid).
- a. **Ólta’í bił ’ałk’eh hólq ‘óhoo’ aahjí bá ‘ahóót’i’ dóó t’áá haada yit’éego ‘e’eyeed doo báq’ílígíí bee ‘a’doowol.** Díí ‘ááyiłnínígíí ’éí La’ Hooghandóó ‘Óhoo’ aah Bee Bá’ahóót’i’ dóó Nidanil’inii Bi Beehaz’áanii ‘ólta’í bee bá ‘ahóót’i’ go ’Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ aah Bipeehaz’áanii, ‘ólta’ bił hahoodzohjí ’éí:
 - a. Doo ’éí ‘amá, ‘azhé’ é éí doodai’ ólta’í hóyáanii tl’ójí béeso bee ‘áká aná’áwo ’éí doodago béeso ‘ácháq naa’nil yiniiyé hadi’ doolííl da kójí La’ Hooghandóó ‘Óhoo’ aah Bee Bá’ahóót’i’ dóó Nidanil’inii Bi Beehaz’áanii bee bá ‘ahóót’i’ go;

- b. Doo 'éí 'amá, azhé' éí doodai' ólta'í hóyáanii biká' é'eyeed yiniiyé ha'dilééhgo doo 'éí t'áá bí béeso choidooł'ííl da, 'ákondi ḥahdoo nidoolyééłgo t'éiyá;
- c. 'Ólta'í béeso bee 'ácháqá naa'nil dóó choidoo'ííl da:
 - i. Béeso 'ácháqá naa'nil báq 'ílinígí bits'áq yaah kólyaago;
 - ii. Béeso 'ácháqá naa'nil yik'é asláa dooleeł yéę t'áá bí bighandóó yik'é 'asláago 'éí doodago dóó 'ólta'í t'ah 'ólta'go;
 - iii. Náhidizííd ni'iilyéhígíí deh kólyaago 'éí doodago béeso 'ách'áq naa'nil niiltł'ahgo; 'éí doodago;
 - iv. Béeso 'ách'áq naa'nil doo bee há 'áhóót'i' silíigo, bik'i 'adeesdzogo, há ni'iilyéhígíí t'áá'íiyisí dedeeskidgo.
- é. **Amá azhé' éí doodai' ólta'í hóyáanii yee lá aslí'ígíí nahgo haaltsóósgo.** Hádáq' da amá azhé' éí doodai' ólta'í binaaltsoos nidanilingo dabikáá'ígíí béeso 'ách'áq naa'nil bich'í bi'iínílniigo dóó bee lá 'asínítlíigo (e.g., Medicaid), beehaz'áanii bik'ehgo Łá' Hooghandóó 'Óhoo'aah Bee Bá'ahóót'i dóó Nidanił'inii Bi Beehaz'áanii naaltsoos nahgó haaltsóósgo bee ahóót'i.
- é. **Amá azhé' éí doodai' ólta'í hóyáanii da doo yee lá aslí'ígo, 'ólta' bił hahoodzoh dóó báq 'ílinígó íká 'adoolwoł.** Kéyah bił hahoodzoh bibéeso 'ách'áq naa'nil bił nahaz'áqagó 'ólta'í bee bééhodílzin dabikáá'ígíí amá azhé' éí doodai' ólta'í hóyání doo yee lá aslí'ígo da nidi (e.g., Medicaid), 'éí doodago, hádáq' da amá azhé' éí doodai' ólta'í hóyání lá asl'íígo da nít'éé nidi nahgó hanéniłtsoozgo; 'ólta' bił hahoodzoh dóó báq 'ílinígó amá azhé' éí doodai' ólta'í hóyání yíká iilyeedgo bee haz'á.

'ÁSHÍÍH BII' TÓ BIŁ HAHOODZOH SAHDII NA'ÍDÍLT'E 'ÁZHI' 'ATAH YISDZOH DÓÓ BEE 'ÁCH'Í 'ÁNÁHÓÓT'I' (URADD) BEE 'IL HANE'

Díí naaltsoos nich'í 'álnééhígíí 'éí niyázhí 'Áshííh Bii' Tó Bił Hahoodzoh Sahdii Na'ídílt'e dóó Bee 'Ách'í 'Ánáhóót'i' yee 'atah doo (URADD) dóó Naałníih Yik'idadééz'ííl'ígíí dóó Bik'ijí Na'anish Bił Haz'áqají (CDC's) 'Áshííh Bii' Tó Bił Hahoodzoh Sahdii Na'ídílt'e dóó Bee 'Ách'í 'Ánáhóót'i' Bik'i 'Ádéést'ííl Bił Haz'áq (UT-ADDM). Niyázhí binaaltsoos 'éí doo yidínóół'ííl da dóó díí kójí bił da'íníífish doo 'atah naanilnishgó 'éí dó' doo naaltsoos yidínóół'ííl da.

Ólta'í hóyáanii nílífígo da 'éí doodai' 'amá, 'azhé' éí nílínígíí niyázhí bił 'alk'eh hólq 'óhoo'aah bił haz'áqají 'átah bíká 'aná'awogo 'éí díí URADD dóó UT-ADDM 'óhoo'aah bił haz'áqají bízhí' nahgó hadoodzoh bée ná'ahóót'i'. Ólta'í binaaltsoos doo nél'ííl da dooleeł nínízingo 'ólta' bił hahoodzoh bił 'alk'eh hólq 'óhoo'aah 'aláqají já dahsidáhígíí dii naaltsoos néíltsooz 'áadoo tádiinjí bilá yiłkaahí. Hahgo da, náás hodeeshzhiizhí niyázhí binaaltsoos nahgó hadooltsos nínízingo, 'ólta' bił hahoodzoh bił 'alk'eh hólq 'óhoo'aah 'aláqají já dahsidáhígíí bich'í 'á'díílííl.

Náá'ídíshkid nínízingo [ADDM Network](https://www.cdc.gov/nccbddd/autism/addm.html), nílch'i naaldoo'ííl díí bikáá'ígíí 'áají 'á'díílííl (<https://www.cdc.gov/nccbddd/autism/addm.html>).

[URADD](https://medicine.utah.edu/psychiatry/research/labs/uradd/) báq' na'ídílkidgo, 'Áshííh Bii' Tó Bił Hahoodzoh 'Ólta' Bidziil 'Azee' Íl'í Bił Haz'áqají 'á'díílííl (<https://medicine.utah.edu/psychiatry/research/labs/uradd/>).

‘IL ‘ÉEHÓZIN BINIYÉ

T’ÁÁ BÍTSÉÉDI NAALTSOOS ‘ÁLNÉÉ (34 CFR § 300.503; RULES IV.C.)

HANE’ ‘ÁLNÉÉH

‘Ólta’í ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo bił ‘ałk’eh hólónígíí bimá da, bizhé’é da naaltsoos t’áá bítséédi ‘éehózin bich’í ‘ádoonííl t’áado ha’altáahí:

- a. ‘Ólta’í binaaltsoos binahjí ‘éedahózinígíí ɬahgo ‘ánalnáéh, ’éí doodago, nidoolkah ’éí doodago nááná ɬahjigo ‘óhoo’ah bił haz’áají nináádootéélgo, ’éí doodago Ła’ Hooghandóó ‘Óhoo’ah bee Bá’ahóót’í dódó Nidanil’inii bi Beehaz’áanii yee has’ánígíí ’éí doodago:
- a. ‘Ólta’í binaaltsoos binahjí ‘éedahózinígíí, ’éí doodago, nidoolkah ’éí doodago nááná ɬahjigo ‘óhoo’ah bił haz’áají nináádootéélgo, ’éí doodago Ła’ Hooghandóó ‘Óhoo’ah bee Bá’ahóót’í dódó Nidanil’inii bi Beehaz’áanii yee has’ánígíí ’éí doodago doo yinízingó:

HANE’ BII’YISDZOHÍGÍÍ

Naaltsoos hadilyaa’ígíí bikáá dooleelígíí:

- a. ‘Ólta’déé’ ‘ałkéédaasdzhohgo ‘íidooł’ígíí yaa halne’ ’éí doo dago binahat’áhígíí doo niidzíí’ígíí;
- a. ‘Ólta’déé’ biniinaa doo niizíí’ígíí ‘ííshjání ‘íídoolííl ’éí doodago doo haada yi’téigo yaanídoot’ííl da;
- a. ‘Ólta’déé’ biniinaa doo niidzíí’ígíí ’éí doodago biniinaa doo yaa nídóót’ííl’ígíí ‘ałkéédaasdzhohgo, na’askáá’ígíí dódó naaltsoos bee hadít’éhígíí yaa hodoolni;
- e. ‘Ólta’í bił ‘ałk’eh hólónígíí bimá da, bizhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanígíí niljigo naaltsoos bá hadít’éego niidoołtos ’éí díí Bee ‘Ádaa’áháyá ‘Ak’ésti’ ’Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Beehaz’áanii
- e. ‘Amá da, azhé’é da éí doodai’ ólta’í hóyáanii niljigo da ’Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Beehaz’áanii yinahjí yik’i’didootíílígíí hólq;
- e. ‘Ałkéé daasdzhohgo ɬahgo ‘át’éego bee ‘áka’á’dooowół; IEP Team yił nidaalnishígíí yaa tsídadeezkésígíí dódó biniinaa doo niidzíí’ígíí dódó
- i. ‘Ałkéé daasdzhohgo ‘ólta’déé’ yiniinaa ɬahgo ‘át’éego yaatsédeezkéézígíí ’éí doodago doo niidzíí’ígíí.

SAAD BINAHZÍ ‘AK’IDIITÍÍH BÉEHÓZIN BINAALTSOOS

Naaltsoos ‘át’éé dooleelígíí:

- a. Saad bee ‘ak’e’eshchíglíí t’áá bik’izhdootqáago t’áá ‘áltso yólta’ígíí bił béehózin dooleel dódó
- a. ‘Amá da, ‘azhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo t’áá bí bizaadk’ehjí hadilyaa dooleel ’éí doodago ‘amá da, ‘azhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo t’áá ɬahgo ‘át’éego bee bił hodooni, nidi doo bóheedzqáago ’éí doo ‘ákódooniíl da.

‘Ólta’í bimá da, bizhé’é da, ’éí doodago hóyáanii ‘ólta’í niljigo bizaadk’ehjí doo bee ‘ak’e’eshchíigó ‘ólta’ dóó ḥahgo ‘át’ego hane’ ‘íidoolííl:

- á. Hane’ ‘álnéehígíí bee nił hodooni ’éí doodago ‘amá da, ‘azhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo t’áá bí bizaadk’ehgí bił hodooni ’éí doodago t’áá haada yit’ego ‘ádoolnííl;
- ą. ‘amá da, ‘azhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo díí saad bee hadít’ehígíí yi’ididootííl; dóó
- ą. Naaltsoos bééhózingo beehaz’áanii ‘ályaa’ígíí be’alyaa.

BITSÍ YISHTLIZHII BIZAAD ‘ÍYIHNÍNÍGÍÍ

Bitsí Yishtlizhii Bizaad (34 CFR § 300.29; Rules I.E.34.), choo’jigo t’áá háida baahwiinít’jigo Bilagáaana bizaad yi’oh niljigo (LEP), ‘áahyiñní dooleeł:

- á. Saad ‘íiyisí choyooł’ínígíí ‘ólta’í doo hóyánii nilnígíí, ‘amá da, ‘azhé’é da ‘íiyisí saad choyooł’ínígíí hooghandi dóó t’áá háádi ‘óhoo’ah bił haz’áqadi.
- ą. T’áá háida doo ‘oo’ínígíí ’éí doodago bijééhkálígíí, ’éí doodago bizaad doo bee ‘ak’e’eshchínígíí, (t’óó da nidiłchidgo, saad bik’indiniihgo wólta’, ’éí doodago saad bee yáti’go da).

NÍLCH’I NAALDOO’Í BEE HANE’ (34 CFR § 300.505; RULES IV.D.5.)

‘Ólta’í bił ‘alı’eh hólónígíí bimá da, bizhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo nílch’i naaldooí biyi’déé’ ályaaígíí hane’ shich’í ‘ál’íj dooleeł nízinígíí hólq, bee áada’áháyá ak’éstxi’í baa hane’, dóó hane’ nílch’ih naaldooí biyi’déé’ nich’í ályago díí Rules IV.H.6 baa hwiinít’í baa hane’go, díí ‘óltadéé’ yee hooł’a’ ládáq’.

‘AMÁ, ‘AZHÉ’É YEE LÁ ‘ALEEH (34 CFR § 300.300; RULES II.C.)

‘AMÁ, ‘AZHÉ’É YEE LÁ ‘ASLÍÍ ‘ÁAHYIÑNÍGÍÍ

Bee lá ‘azlígíí (34 CFR § 300.9; Rules I.E.9.) ‘íiyiñnígíí:

- á. Bee lá ‘adooleelígíí ‘ólta’í bimá da, bizhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyánígíí nilnígíí díí naaltsoos bikáá’ígíí t’áá ‘altsxo bee bił nahazne’ t’áá bí bizaadk’ehjí bee bił nahazne’ ’éí doodago t’áá haada yit’ego bił hóóne’.
- ą. Bee lá ‘adooleelígíí ‘ólta’í bimá da, bizhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyánígíí niljigo yik’idiitánígíí dóó bee ‘ak’e’eshchínígíí ’éí ‘adahodoonílíigíí ‘alkeé daasdzhohgo (hólqo lá dáq’) naaltsoos bi’ doolni.
- ą. Bee lá ‘adooleelígíí ‘ólta’í bimá da, bizhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyánígíí niljigo yik’i’diitánígíí ’éí díí bee lá ‘aleehígíí ’éí t’áá hó ‘ííznízingo ‘ályaa ‘áadóó t’áá bita’ hoolzhizhgo díí bee ‘alhadeet’ánígíí k’éedoolchxqół bohonéédzá. ‘Ólta’í bimá da, bizhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyánígíí niljigo díí bee ‘alhadeetánígíí k’éedoolchxqół niizíí ládáq’ ’éí doo nát’ágá néídóóltah da (i.e., t’áá ‘ídáq’ bee lá ‘azlígíí ’éí doo nát’ágá náólta da).

é. ‘Ólta’í bimá da, bizhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyánígíí nilíigo da bił ‘ałk’eh ‘óhoo’ahh doo yiniizíigo naaltsoos bee hadilyaa dooleeł nidi ‘ólta’di naaltsoos bee ‘éédahózinígíí ’éí doo haada doolnít da, doo ’éí naaltsoos nahgó hadoo’nił da nidi t’áá bá hadiilyaayéé’ t’áá ‘ákót’éego naaltsoos sinil dooleeł.

‘ÁLTSÉÉ GÓNE’ BEE NI’DOOLKAH BEE LÁ ‘ALEEH

‘Ólta’ ‘áltséé góne’ bee ni’doolkah yeehodeez’ánígíí ’éí díí ‘ólta’í daats’í bił ‘ałk’eh hóló ‘óhoo’ahh beehaz’áanii ‘áníigo ’éí t’áá bítséedi naaltsoos ‘ólta’í bimá da, bizhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo da baa dooltsos dóó yee lá ‘adooleeł t’áadoo na’alkaah ‘álnéédáqá’.

‘Ólta’í bimá da, bizhé’é da, ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo da ’éí doo ‘ałk’eh hóló ‘óhoo’ahjí bá ha’dít’éego doo ’éí t’áá hooshch’í bee lá ‘azlíí’ hwiindzin da dooleeł.

‘Ólta’déé’ ’éí ‘ólta’í bimá da, bizhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo da nidoolkah bee hoo’ahígíí ’éí ‘ólta’í daats’í bił ‘ałk’eh hólqó bééhodoozíjíł.

‘Áni’ hadít’éegi nidoolkah ‘álnéego ‘ólta’déé’ ’éí ‘ólta’í bimá da, bizhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo da beehaz’áanii UCA 53E-9-203 (Student Privacy and Data Protection) bikáá’igíí be’ólzin dooleeł.

‘Ólta’í bimá da, bizhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo kéyah bił hahoodzoh bi’ólta’ bá ha’dilnéego nidookah ha’nínígíí t’áadoo bee lá ‘azlíígo ’éí doodago ‘áadoo ‘ólta’jí ‘énáhoozingo ‘ólta’ bił haz’ąądóó bił ‘ałk’eh hóló ‘óhoo’ahh beehaz’áanii binahjí t’áá nidoolkahgo bee ‘ahóót’í’, biniinaaígíí ’éí ‘ólta’í ‘óhoo’ahh yiníltlah dooleeł. Doo ’éí haada yit’éego ‘ólta’gi saad bik’ijí si’ąą da dooleeł na’alkaah yiyil’ahgo.

Kéyah Bił Hahoodzoh Bi’awáályahí T’áásahdii ‘Át’éego Bee’haz’áanii

‘Áltsée góne’ bee ni’doolkahígíí t’éiyá, ‘ólta’í kéyah bił hahoodzohjí bi’awáályahí nílíigo dóó doo bimá da, bizhé’é da yił bighangó ’éí doo bee lá ‘azlíí da nidi:

- á. ‘Ólta’déé ‘ólta’í bimá, bizhé’é ch’ée haineeztą́qá nidi ‘áadoo chóózt’e’gó;
- ą. ‘Amá, azhé’é bee ‘óhólníí doo ‘ilí silíígó kéyah bił hahoodzoh bibeelahaz’áanii bik’ehgo;
- ą. ‘Amá, azhé’é ‘óhoo’ahh bee ‘óhólníí bą́qá ‘ánaszijdgo dóó nááná ła’ ‘óhólníí bą́qá nináánilyaago kéyah bił hahoodzoh bibeelahaz’áanii ‘áníigo ’éí na’alkaah bee lá ‘adooleeł háálá ‘ánihwii’ahii yee hooł’a’.

‘AMÁ, ‘AZHÉ’É YEE LÁ ‘ALEEH

‘Ólta’déé’ ‘ólta’í bił ‘ałk’eh hólónígíí FAPE yiłníngíí yee hooł’aahgo ‘áltse ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyánígíí nilíigo yee lá ‘adooleeł ‘áadoo ‘ałk’eh hóló ‘óhoo’ahh bá ‘álnéédáqá’.

‘Ólta’déé’ ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo ‘áltse yee lá ‘adooleeł t’áadoo ‘ałk’eh hóló ‘óhoo’ahh bá hadilnéédáqá’.

‘Ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo ‘ałk’eh hóló ‘óhoo’ahh doo yinízingo ’éí ‘ólta’déé:

- á. Doo 'éí bee 'ádaa'áháyá 'ak'éstí' choidoo'íjíl da. (i.e., baa hwiinít'í, naaltsoss bee niiltsóós, baa 'álah 'aleeh, 'éí doodago 'alheelt'éego baahwiinít'í) bee lá'í idoodleeł biniiyé 'éí doodago 'ólta'í biká'adoowoł biniiyé;
- a. Doo 'éí FAPE bik'i'jí nél'íjíl da dooleeł ólta' 'óhoo'aah bił haz'áají 'atah 'óhooł'aah doo yinízingó dóó;
- á. Doo 'éí IEP yiniiyé 'álah nádleehígíí 'éí doodago 'ólta'í IEP bá 'ádoolnííl da díí ałk'eh hólq 'óhoo'aahjí dóó yił nidaalnishí .

Haada yit'éego t'ahdoo baa 'álah 'aleehdágá' 'ólta'í bimá, bizhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii niljigo bił 'ałk'eh hólq 'óhoo'aahjí bá hadilneeh nít'éégo doo yinízingó naaltsoos bee hadilyaago 'éí 'ólta'déé':

- á. Bił 'ałk'eh hólq 'óhoo'aahjí doo 'atah da dooleeł dóó doo haada yit'éego bıká'aná'awo da dooleeł 'ákondi naaltsoos t'áá bítséédi 'ééhózin dooleeł t'áá bee haz'áni bıkáá'igíí 'at'éego;
- a. Doo 'éí bee 'ádaa'áháyá 'ak'éstí' choidoo'íjíl da. (i.e., baa hwiinít'í, naaltsoss bee niiltsóós, baa 'álah 'aleeh, 'éí doodago 'alheelt'éego baahwiinít'í) bee lá'í idoodleeł biniiyé 'éí doodago 'ólta'í biká'adoowooleet biniiyé;
- á. Doo 'éí FAPE bik'i'jí nél'íjíl da dooleeł ólta'í bił 'ałk'eh hólq 'óhoo'aah bił haz'áají 'atah 'óhooł'aah doo yinízingó dóó t'áá át'é ólta' yee lá ni'iiłeehígíí; dóó
- é. Doo 'éí IEP yiniiyé 'álah nádleehígíí 'éí doodago 'ólta'í IEP bá 'ádoolnííl da dóó náás wodeeshzhiihígíí bił 'ałk'eh hólq 'óhoo'aah bá hólqo da dooleeł dóó t'áá át'é ólta'déé' yee lá ni'iiłeehígíí.

'AMÁ, AZHÉ'É NÁ'ALKAAH 'ÁNÁÁDOOLNÍÍL YEE LÁ 'AŁEEH

'Ólta' bił nahaz'áqadéé' 'amá, azhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyánígíí niljigo bił 'ałk'eh hólónígíí t'áá bítséédi 'ólta'í nináádoolkah hwiindzinígíí bił bééhózin dooleeł.

'Ólta'í bimá da, bizhé'é da 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii niljigo da nináádoolkahígíí dóó yinízingo 'ólta'déé' 'éí t'áá haada yit'éego 'ólta'í bá yá'át'éeh dooleełgo t'áá bá baa hwiinist'íjígo, baa saa hólqo da, biniiyé baa 'álah ná'adleehgo 'éí 'amá, azhé'é 'íínízínígíí doo bił 'íidooltah da.

'Ólta'déé' doo haada yit'éego 'ałchíní bágá dahnahaz'ánígíí ha'nitah, át'éhígíí bik'i dí'nóotah, dóó 'ólta'í nináádoolkah ha'nínígíí biniinaa doo saad bik'ijí si'ąą da dooleeł.

'Ólta'í bimá, bizhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii niljigo doo yee lá 'asħíí da nidi t'áá 'áko dooleeł biniinaanígíí 'éí:

- á. T'áá bohonéédzánígíí 'át'éego bee lá 'adooleełígíí há'át'íjd; dóó
- a. 'Ólta'í bimá, bizhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii niljigo t'áadoo nát'ąą' hane' ánáyiidlaa da.

'AMÁ, AZHÉ'É YEE LÁ 'ADOOLEEŁÍGÍÍ HÁ'ÁT'ÍDÍGÍÍ BEE 'ÉEHÓZIN

'Ólta'déé' naaltsoos bee 'éedahózinígíí 'ólta'í bimá, bizhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii niljigo t'áá 'ídąą bił hóóne'ígíí 'éí 'índída na'alkaah bá 'álnééhígíí dóó bił 'ałk'eh hólq 'óhoo'aah bee

bá’ahóót’i’ígíí dóó nináádoolkah hwiindzingo ‘áadóó ‘ólta’í kéyah bił hahoodzohdéké’ bi ‘awaalyáhí nilíigo ‘índída nídiilkaa doogo.

‘Ólta’déé’ naaltsoos bee ‘éedahózinígíí ‘ádayiiłaa’ígíí éí;

- á. Béésh bee hóone’ naaltsoos dabikáágo ‘ałkéé daasdzhoh;
- ą. ‘Amá, ‘azhé’é éí doodai’ ólta’í hóyánii nilíigo naaltsoos bich’í ‘ádaalyaa’ígíí béé da’alyaago dóó nát’ąą ‘áná’iidlaago; dóó
- ą. ‘Amá, ‘azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyánii nilíigo hooghandi baa ‘ídzáago yaa halne’ ’éí doodago ‘ólta’í bimá, bizhé’é naalnishdi baa ‘ídzáago dóó ‘ádahoot’íidígíí.

NÁÁNÁ ŁAHGO ‘ÁT’ÉEGO BEE LÁ ‘AZLÍIGO

T’ahdoo ‘amá, ‘azhé’é éí doodago ‘ólta’í hóyánii nilíigo doo yee lá ‘ałeehgó:

- á. Na’askáá’ dóó bik’i’jí yaa halne’ígíí néél’íí ’éí doodago nináádoolkahgo; ’éí doodago
- ą. ‘Ólta’í t’áá ‘áltso bee nidiilkáá’ígíí ‘álneehgo ’éí doodago t’áá haada yit’éego naaltsoos biyaa nii’níílgíí ‘álnéégo nidi t’áá bítséédi ‘ólta’í ’áá ‘áltso yee lá ‘ałeehgó t’éiyá.

Doo ’éí ‘ólta’déé’ ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyánii nilíigo bee bíká’e’eyééd doo yinízingo doo ’éí haada yit’éego náánálahdéké’ bee bíká’e’eyeedígíí doo yidínóółtl’ah da Rules II.C.1.–3. (i.e., ‘amá, azhé’é ‘áłtsé yee lá ‘aslı́’yéé’ t’ahdii t’áá ‘akót’ée dooleel) bíkáá yisdzohígíí binahjí.

‘Amá da, azhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyánii nilíigo t’áá hooghandí ‘ólta’go ’éí doodago nááná łahdi ‘ólta’ bík’é’azláago ‘ólta’go ‘áadóó nidoolkah doo bee lá ‘azlíigo ’éí doodago ‘ólta’jí nát’ąą ‘áadoo ‘énáhoosingó ‘ólta’ yaa saa hodooleełgo bá bohonéédzá (i.e., baahwiinít’í biniiyé ‘álah aleeh) bee lá ‘adooléeł biniiyé ‘áko ‘ólta’í bee bíká’e’eyéédígíí t’áá baa nitsáhákees dooleeł (łahgó t’áá ‘áká’e’eyeed t’áá bohónéédzáq dooleeł ‘ólta’í bił ‘ałk’eh hólqoqo).

‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyánii nilíigo bił ‘ałk’eh hólq ‘óhoo’ah bił haz’ąąjí doo yinízingo bee ‘áká’e’eyeedéé’ dóó sahdii ‘óhoo’ah bił haz’ą IEP binahjí ‘anoot’íł ‘áadóó IEP yił nidaalnishígíí ‘índída IEP hadilyaa’ígíí FAPE bibee haz’áanii bee hadilyaa.

‘AMÁ, ‘AZHÉ’É ÓLTA’Í BINAALTSOOS YIDÍNÓÓŁ’ÍÍL; ‘AMÁ, ‘AZHÉ’É ‘ÁLAH ALEEH ATAH YEINÍT’ÍL DOOLEEŁ (34 CFR § 300.501; RULES IV.A.)

‘AMÁ, ‘AZHÉ’É ÓLTA’Í BINAALTSOOS YIDÍNÓÓŁ’ÍÍL

‘Amá, ‘azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyánii nilíigo bił ‘ałk’eh hólónígíí bee haz’áanii binahjí biyázhí binaaltsoos t’áá ‘áltso yidínóół’íłgo bee báhaz’ą, naaskáá’ígíí dóó ‘ólta’di niiltínígíí áadóó FAPE bee bá ‘ahóót’i’ígíí.

‘AMÁ, ‘AZHÉ’É ‘ÁLAH ALEEH ATAH YEINÍT’ÍL DOOLEEŁ

Amá, ‘azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyánii nilíigo bił ‘ałk’eh hólónígíí bee haz’áanii binahjí biyázhí baa ‘álah ‘aleehgo bídó’ ‘atah dooleeł bee báhaz’ą, naaskáá’ígíí dóó ‘ólta’di niiltínígíí áadóó FAPE bee bá ‘ahóót’i’ígíí.

‘Ólta’ bił nahaz’áagó t’áá bítséedi hane’ ‘íidooleeł beehaz’áanii bik’ehgo ‘áko ‘ólta’í bił ‘ałk’eh hólönígíí bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo ‘álah ‘aleehgi ‘atah yeinít’íj dooleeł.

‘Ólta’di ‘álah ‘aleehgo doo t’óó bitahjígó yádaati’ da, ‘ólta’di bee nidanitinígíí dóó ‘óhoo’ahh bídéét’í’igíí doo baa hwiinít’íj da. ‘Álah ‘aleehdi ‘ólta’di ‘ádahooniñígíí doo baahwiinít’íj da nidi ’éí t’áá sahdii biniiyé ‘álhínáá’iildah ákoh doo amá, azhé’é ’éí doodai’ ólta’í hóyáanii niljigo doo t’áá ákqóó nát’áqá’ bich’íj hane’ ánálnééhda.

‘Ólta’di ‘ólta’í bił ‘ałk’eh hólqonígíí bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo ‘óhoo’ahh bił haz’áqagi ‘atah yeinít’íj dooleeł (34 CFR § 300.327), ‘áadóó ‘amá, ‘azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo ‘álah ‘aleehígíí yiniih dooleeł dóó t’áá ‘ałtso ‘álah yileehígíí bił bééhózin ‘áadóó ‘álah ‘aleehdi, ‘yoołkáál dóó ‘oolkiñígíí yee lá’í daniljij dooleeł (34 CFR § 300.322(a)).

‘Álah ‘aleeh binahat’ahígíí biniiyé ‘aleehígíí, ‘oolkił, dóó ‘álah ‘aleehdi, da’atah dooleeígíí bééhózin dooleeł ‘áadóó ‘amá, ‘azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo t’áá háida yi’doołnigo ‘atah biyázhí yaa hodoolnihígíí dóó ‘atah yaa nídóót’íjligíí bee báhaz’á. (34 CFR § 300.322(b)).

Ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo ‘álah ‘aleeh bee nihoot’ánígíí doo bá bíighahgó ‘ólta’dóó t’áá haada yit’éego ‘amá, ‘azhé’é ‘atah dooleełgo bá baahwíinít’íj dooleeł, beesh beehane’é ‘atah ‘ísts’áq dooleeł ’éí doodago nílch’í naaldooí biyi’ dóó ’éí doodago t’áá sáhí bił ‘álah dooleełgo ‘ałdó bee ‘ahóót’í’go ‘ádoolníł.

‘Ólta’í baahwíinít’ínígíí nidooltééłgi bodeestäqago ‘amá, ‘azhé’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo t’áadoo yiniihí nidi ‘ádoolníł häálá ‘ólta’déé’ ‘amá, ‘azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo yił hoolne’ nidi t’áadoo ‘atah yeinist’íj da. Kódzaa lágáq’ éí ch’éé ‘áál’íjligíí naaltsoos békáa daasdzhoh dooleeł.

TŁ’ÓÓ’DÉÉ’ ‘ÓHOO’AAH NAALKAAH

Díí ałkéé’ daasdzooyígíí éí tł’óó’déé’ óhoo’ahh naalkaah íílnínígíí dóó bik’ehgo na’anishígíí díí biyaa daasdzhoh 34 CFR § 300.502 dóó Rules IV.B.

TŁ’ÓÓ’DÉÉ’ ‘ÓHOO’AAH NAALKAAH ‘ÍÍLNÍNÍGÍÍ

Tł’óó’déé’ ‘óhoo’ahh naalkah (IEE) ‘íílnínígíí ’éí na’alkaah ‘áyiilaa’ígíí binaaltsoos hólqogo na’alkaah ‘áadóó doo ‘ólta’di naalnish da.

Tł’óodęq yik’é’asłah haninígíí ’éí na’alkaah ‘álnééhígíí ‘ólta’déé’ t’áá ‘ałtsoh yik’é’asłah ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo doo ’éí haada yit’éego doo yik’é’asłáa da dooleeł.

TŁ’ÓÓ’DÉÉ’ YIK’É’ ASLÁ BEE’AHÓÓT’I

Bił ‘ałk’eh hólönígíí bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo ‘ólta’déé’ na’alkaah ‘álnééhígíí doo yinizingó tł’óó’déé’ ‘óhoo’ahh naalkaah yik’é’asłáago bee bá ’ahóót’í’.

IEE naaltsoos wókeedgo, ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo ‘ólta’déé’ naaltsoos binahjí’ ‘éedahózinígíí yik’eh ‘áhodoolíł dóó yee ‘áká ‘adoolwoł dóó haada yit’éego bee ‘áká’e’eyeedígíí hazhó’ó ‘amá, azhé’é yił hodoolni.

‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilígoo tl‘óó’déé’ ‘óhoo’ahh naalkaah bik’é ‘azlá yiyíkeedgo ‘ólta’déé t’áadoo náás hodilzhishí naaltsoos haididoolííł, baa saa hólónigíí bik’ehgo dóó baa hwiidínóót’ííł biniiyé dóó tl‘óó’déé’ ‘óhoo’ahh naalkaah yik’é ‘azláa dooleeł, ‘ákondi ‘ólta’déé na’alkaah ‘ályaa’ígíí ‘Ólta’ Bił Hahoodzoh bibeeshaz’áanii t’áadoo bik’ehgo ‘ályaa da niigo ’éí ‘ólta’déé’ biniinaa ‘áhánínígíí bééhózingo ‘íídoolííł.

‘Ólta’déé’ na’askáá’ígíí bee haz’áanii bik’ehgo ‘ályaa daanígoo dóó biniiyé ‘álah ‘adooleeł dadíiniidgo ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilígoo tl‘óó’déé’ yik’é ‘aslá bee ‘ahóót’í’ yiniiyé hadidoolííł nidi doo há bik’é ‘azláa da dooleeł.

‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilígoo tl‘óó’déé’ yik’é ‘asláa bee ‘ahóót’í’ yiniiyé hadiléego ‘ólta’déé’ ‘áldó tl‘óó’déé’ nidoolkah doo yinízin hadzíí’ígíí yáqá na’ídidołkiłgo bee haz’á. Nidi ‘amá, azhé’é yiniinaa ‘áhánígíí IEE yidinóółtlah da.

‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hoyáanii nilígoo t’áá láhídi IEE ‘tl‘óó’déé’ yik’é ni’dooléél t’áá na’alkaah bił náhoot’aa bik’eh.

IEE ‘ánál’íígo t’áá tl‘óójí yik’éh asláago ’éí naaltsoos ‘Ólta’ Bił Hahoodzoh bídadéét’í’ígíí t’áá ‘altso bee böhölnííh dooleeł.

‘AMÁ, AZHÉ’É NA’ALKAAH YÍYÍKEED

‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilígoo IEE bá ‘ályaago tl‘óó’déé’ yik’éh ‘asláago ’éí doodago na’askáá’ígíí ‘ólta’ bił haz’áadi yił ‘ííshjání ‘áyiilaago dóó t’áá bí yik’éh niníláago bee hoozinígíí:

- á. ‘Áltse ‘ólta’ yaa tsídookus, beehaz’áanii daats’í bik’ehgo ‘ályaa, FAPE bii’ yisdzohígíí dóó ‘ólta’í bídéeét’í’go dóó
- ą. ‘Ólta’í binahjí ‘álah ‘aleehdi háida yinahjí hadzíigo bee ‘ahóót’í’

NAAK’ÍTSÍLKES YÁ DAHSIDÁHÍGÍÍ NA’ALKAAH YÓKEED

Naak’ítsílkees yádahsidáhígíí IEE yiyíkeedgo, tl‘óó’déé’ yik’é ‘asláa dooleeł.

‘ÓLTA’DÉÉ’ BIK’EHGO

IEE tl‘óódéé’ yik’éniníláago, ‘ólta’déé’ na’askáá’ígíí, na’askáá’ ályaadi, na’askáá’ ‘áyilaa’ígíí ’éí ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilígoo IEE ‘áldoolnííl nínígíí ’éí t’áá díí na’alkaah beehoo’ahígíí ‘ólta’di ‘ályaa yéę ’éí t’áá binált’éego ‘ádoonííł.

‘AMÁ, AZHÉ’É YITSÉSK’EH NILÍ (34 CFR § 300.519; RULES IV.T.)

‘Ólta’ bił nahaz’áago ‘ólta’í bee bá’ahóót’í’ígíí bik’éstí’ dooleeł:

- á. ‘Amá, ‘azhé’é doo la’ bitsésk’eh góne’ nidooltéél da;
- ą. ‘Ólta’dóó ‘amá, azhé’é nilínígíí ch’éeh yiká’át’íídgó;
- ą. ‘Ólta’í Áshíjh Bii’tó kéyah bił hahoodzohdóó bi’awáályahí nilígoo, ’éí doodago;
- é. ‘Ólta’í t’áá bita’í naagháago, la’ ayóígó nabííłka’go bighan ‘ádingo tágíháahgo da.

‘Ólta’ bąą silahígíí ’éí díí ‘ólta’í bimá, bizhé’é yitsésk’eh niidootéél yik’eh ‘áhodoolííł. ‘Amá, azhé’é bitsésk’eh nidoołtéélígíí

‘Ólta’í bimá’, bizhé’é yitsésk’eh góne’ ‘adoont’éélígíí haada yit’éego hanitáa dooleeł ‘áadóó ła’ ‘amá, ‘azhé’é yitsésk’eh góne’ nidoołtéél.

‘Ólta’í kéyah bił hahoodzohdóó bi’awáalyahí nilíigo, ‘amá, azhé’é yitsésk’eh góne’ ‘ánihwii’ahii ła’ yik’ididoolni, díí yik’idiilníhígíí ’éí bee haz’áanii bikeh’go ‘ádoolnííł.

‘Ólta’déé’ ‘amá, azhé’é yitsésk’eh góne’ nidoołtéélígíí kéyah bił hahoodzoh bi beehaz’áanii biklehgo ‘ádoolnííł. ‘Ólta’déé’ amá, azhé’é yitsésk’eh góne’ níilteehígíí ‘éí:

- á. Doo ‘Áshíí’ Bii’Tó Bił Hahoodzoh ‘Ólta’ Bił Haz’á doo yánaalnish da dooleeł, doo ‘ólta’ yánaalnish da doo, ‘áadóó doo haada yit’éego yił nidaalnish da dooleeł;
 - ą. Doo ’éí haada yit’éego yits’ąądóó ba’doodił yiniiyé ‘át’í da.
 - ą. ‘Ólta’í yéehósin dóó beełt’éhígíí ‘át’éego yá nitsékeesgo yá naħa’á.

‘Amá, azhé’é yitsésk’eh góne’ níilteehígíí doo ’éí háadéé’ bich’í ‘azláa da dóó ‘ólta’ yánaalnish da.

‘Ólta’í t’áá bitahgii naagháago, bighan ‘ádingo tágígháahgo, ła’ají hooghan bił nahaz’ąągó yánidaalnishígíí, ‘ák’ina’adá böhoo’ah bił nahaz’ąągó, dóó’ák’ę’eyeed bił nahaz’ąągó t’óó honíghánijí ‘amá, azhé’é yitsésk’eh ha doodzihgo nidoołtéél, ła’ hazhó’ó ‘amá, azhé’é yitsésk’eh níiltijíjí.

‘Amá, azhé’é yitsésk’eh níiltjnígíí ’éí ‘ólta’í t’áá ‘ałtsxo bídéét’i’ígíí ‘atah yaa nídóót’ííł, naaltsoos bee ‘éédahózinii, bee na’alkaah, dóó ‘óhoo’ah bił haz’ąągi ‘áadóó FAPE bee bá ‘ahóoti’ígi.

T’áadoo tádiinjí bilááh ‘iiłkaahí ‘Áshíí’ Bii’Tó Bił Hahoodzoh dóó ‘ólta’déé’ ‘amá, ‘azhé’é yitsésk’eh níilteehígíí ‘íidoolííł.

‘AMÁ, AZHÉ’É BEE ‘ÓHÓLNÍÍH NÁÁNÁ ŁAHJIGO BÁÁ YILZII (34 CFR § 300.520; RULES IV.U.)

‘Ólta’í bił ‘ałk’eh hólónígíí hóyáanii yaninísąągo kéyah bił hahoodzoh bibeehaz’áanii ’éí t’áá ałtso ‘ólta’í bídéét’i’ (i.e., 18 binááhai), ndi ‘ólta’í bił ‘ałk’eh hólónígíí t’áá ‘íiyisí t’áá bí ‘ák’i hadoodzih yi’oh neel’ąągo kéyah bił hahoodzoh bibeehaz’áanii binahjí ’éí doodago, ‘ólta’í ‘azyehgo ’éí doodago bimá, bizhé’é ‘óhólniih báánást’íídgó:

- á. ‘Ólta’déé’ ‘ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Bibeehaz’áanii ‘amá, azhé’é dóó ‘ólta’í bił béeħózingo ‘íidoolííł;
- ą. ‘Amá, azhé’é ‘óhólnííh báá silá yęę ‘ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Bibeehaz’áanii biyaadóó ‘ólta’í t’áá ‘ałtso ‘óhólnííh bąą nidoolyéél; dóó
- ą. ‘Amá, azhé’é ‘óhólnííh báá silá yęę ‘ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Bibeehaz’áanii biyaadóó ‘ólta’í ‘awáalyah sidąą nidi ’éí doo dago kéyah bił hahoodzoh bi ‘awáalyahdi sidáa nidi tńá ‘ałtso ‘óhólnííh bąą nidoolyéél; ’áadóó
- é. Kéyah bił hahoodzoh ‘óhólnííh nááná Łahjigo báá niilyéehgo ‘ólta’ ’éí ‘ólta’í dóó ‘amá, azhé’é bił béeħózin dooleeł t’áadoo náás hodilzhíshí.

NAALTSOOS BAA DAHASTI'II

NAALTSOOS BAA DAHASTI'II (34 CFR § 300.610-300.626; RULES IV.V.; R277-487)

‘Áshíjí Bił Hahoodzoh ‘Ólta’ Bił Haz’á yánidaalnishígíí dóó ‘ólta’di naaltsoos baa dahasti”ii baa ‘aháyáq dooleeł naaltsoos t’áá ‘ałtso naaltsoos bee nida’azkáá dóó ‘ałhínéidzogo yaa halne’ígíí dóó ‘ałhá’alyaa’ígíí ’éí doodago ‘Áshíjí Bii’tó Bił Hahoodzoh ‘Ólta’ Bił Haz’á yá nidaalnishígíí dóó ‘ólta’di IDEA bibeehaz’áanii dóó Áshíjí Bii’tó Bił Hahoodzoh Naat’áanii Bibeehaz’áanii R277-487.

NAALTSOOS BAA DAHASTI'II ‘ÍIŁNÍNÍGÍÍ (34 CFR § 300.611; RULES IV.V.2.)

Yichxq ‘íiłnígíí ’éí naaltsoos binahjí bee ‘éédahózinígíí haada yit’éego nahgo kólyaa, nahasdqoz, tsilzéí ‘ályaago doo bééhózingó ‘ályaago.

‘Óhoo’ah binaaltsoos bee ‘éédahózinígíí ‘íiłnígíí ’éí t’áá ‘ałtso naaltsoos bee ‘éédahózinígíí dii biyaadóó “óhoo’ah binaaltsoos bee ‘éédahózinígíí” 34 CFR § 99 bikáá’ígíí, beehaz’áanii bikáá’ígíí Ła’ Hooghan ‘Óhoo’ah Bibeehaz’áanii dóó Doo Nááná Łahgo Baahane’ Da, 20 USC §1232g (FERPA).

Da’iniish bił nahaz’ágó da’atahigíí ‘íiłnínígíí ’éí ‘ólta’ bił nahaz’ágó, ‘óhoo’ah bił da’iniishígíí, ’éí doodago náyiiláahgo, yik’i’dééz’ígíí, ’éí doodago IDEA biyaadéé’.

T’ÁÁ HWÓ DZIZÍLGI BEE ‘ÉEHÓZINII (34 CFR § 300.32; RULES I.E.37.)

T’áá hwó dzidzílgi bee ‘éehózinii (PII) ‘íiłnígíí ’éí naaltsood bee ‘éédahózinii baa hágá hasingo bik’i ‘adéést’ígíí dóó:

- á. ‘Ólta’í bízhi’, ólta’í bimá, bizhé’é bízhi’ dóó yił háájéé bízhi’;
- ą. ‘Ólta’í naaltsoos baa nináhájeehdí;
- ą. ‘Ólta’í binaaltsoos doot’izhí dóó ‘ólta’ bibéézh; éí doodago
- é. ‘Ólta’í doo nanitł’agó bee bik’i’ dínóótáál, bee bééhodidoolzílígíí.

‘ÓLTA’Í BIMÁ, BIZHÉ’É ‘ÉÍ DOODAGO ‘ÓLTA’Í HÓYÁANII BIŁ BÉEHÓZIN Doo (34 CFR § 300.612; RULES IV.V.3-4.)

‘ÁSHÍJÍ BII’TÓ BIŁ HAHOODZOZOH ‘ÓLTA’ BIŁ HAZ’Á (USBE) dóó ‘ólta’dóó bimá dóó bizhé’é éí doodai’ ólta’í hóyáanii nilíigo bich’ígíí ’ééhodoosííl, díí lá:

- á. Kéyah bił hahoodzoh ‘ał’ágá diné’é bizaad k’ehjí ‘éehózin ‘ádoolnííl;
- ą. ‘Ólta’í PII bá ‘ályaa’ígíí, ‘éehózin ha’nitáhígíí, haa yit’éego USBE ‘éehózin ‘ałhá’íiléhígíí (háádéké) ‘ałhá’ ályaa), ‘áadóó haa doolnííl;

- á. ‘Ólta’déé’ ‘ałkéé honí’áago beehaz’áanii bik’ehgo díí ‘éédahózin dooleelígíí sinil dooleel bééhózin dooleelgi, dóó t’áá háishíí ‘atah yidínóól’íílgoo bee báhaz’ánigíí, naaltsoos wótä’ doo, dóó PII k’éeyidoolchxóólgoo; ‘áadóó
- é. ‘Ałkéé daasdzhohgo ‘óltalí dóó bimá, bizhé’é bee bá’ahóótí’íílgíí dóó FERPA bibeehaz’áanii bił bééhózin doo..

T’ahdoo kéyah bił hahoodzoh, ‘ólta’déé’ ‘éehózin há’íílééhi, dóó yiyił‘aahgi, ‘aseezí binaaltsoos ’éí doodago t’áá haada yít’éego baa hodoolnihgo ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii bił bééhózin dooleel.

BEE ‘AHÓÓT’I’II YIL’AAH (34 CFR § 300.613; RULES IV.V.5.)

‘Ólta’déé’ ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo ‘binaaltsoos sinilígíí yii’ dídoó’íílgoo báhaz’á. Naaltsoos bii’dídéésh’íílgoo t’áadoo bił náás hodilzhíshí dóó IEP biniiyé ‘álah ‘aleehgo da, ’éí doodago t’áá haada yit’éego baa ‘álah ‘aleehgo, t’áadoo dízdiin ‘ashdla’jí yiiłkaahí ‘ádoolnííł.

- á. ‘Ólta’ binaaltsoos dínóól’íílgoo bee ‘ahóótí’íílgíí ’éí:
- ą. ‘Ólta’déé naaltsoos bikáá’ígíí dóó ‘íílnínígíí hazhó’ó bééhózingo ‘íidoolííł
- ą. Naaltsoos binahjí ‘éédahózinígíí dabikáá’ígíí béké da’alyaago ‘íidoolííł dóó díí beehaz’áanii bee bá’ahóótí’ígíí doo bi’elyaago ’éí ‘ólta’í dóó bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo bee bá ‘ahóótí’ígíí bits’áq neeztl’ah dooleel; dóó
- é. ‘Ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo háida biká’iilyeedgo naaltsoos ‘atah yidínóól’íílgoo bee bá’ahóótí’í.

‘Ólta’déé’ ‘íínlízingo shíí ‘ólta’í bima, bizhé’é naaltsoos bee ‘éédahózinígíí yidínóól’íílgoo bee bá ‘ahóótí’í ndi kéyah bił hadoodzoh biyaadóó la’ beehaz’áanii ‘ániigo ‘amá, azhé’é ‘óhólníí bąq nást’íílgoo, ’éí doodago ‘amá, ‘azhé’é ‘áltsást’áázhgo dóó ba’álchíní bighaa’nilgo da ’éí doo ‘íílgoo da.

NAALTSOOS NÉL’Í BIK’EH ‘ÁHOOLYAA (34 CFR § 300.614; RULES IV.V.6.)

‘Ólta’di naaltsoos dínóól’íílgoo bééhózingo ‘óózin dooleel, t’áá háishíí naaltsoos dabikáá’ígíí yinéél’íílgoo bee bá ‘ahóótí’í ndi kéyah bił hadoodzoh biyaadóó la’ beehaz’áanii ‘ániigo ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo dóó ‘ólta’di nidaalnishígíí naaltsoos yinéél’íílgoo ’éí bee haz’á), yízhí, yóólkááł naaltsoos néél’íílgoo bee bá ‘ahóótí’í.

DÍKWÍÍ DA ‘ÓLTA’Í BINAALTSOOS NÉL’ÍIGO (34 CFR § 300.615; RULES IV.V.7.)

‘Óhoo’ah binaaltsoos ‘ólta’í díkwélt’éego baahane’go dóó dabikáago, ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo t’áá bí binaaltsoos yidínóól’íílgoo bee bá ‘ahóótí’í, nidi t’áá bí bídéét’í’go binaaltsoos t’éí yidínóól’íílgoo bee bá ‘ahóótí’í.

NAALTSOOS ‘ÁDAAT’ÉHÍGÍÍ ‘ALKÉÉ DAASDZOH DÓÓ BIŁ NAHAZ’ÁADI (34 CFR § 300.616; RULES IV.V.8.)

‘Ólta’dóó amá da azhé’é da éí doodai’ ólta’í hóyáanii niljigo yína’ídéélkidgo, naaltsoos ‘alhá’ ádaalyaa’ígíí, dóó baa ‘áhayánígíí, ‘ádaat’éhígíí, ‘ádaalyéhígíí, ‘alkéé’ daasdzhogho béhózingo ‘ólzín dooleeł dóó bił nahaz’áadi.

BÁÁ’ÍLÍNÍGÍÍ (34 CFR § 300.617; RULES IV.V.9.)

IDEA biyaadóó ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hoyáanii niljigo naaltsoos shá bédoolníll níigo USBE yá nidaalnishígíí dóó ‘ólta’dóó bich’í ‘azláa doo ndi bee bá ‘ahóót’í’ígíí doo yidínóólthah da naaltsoos t’óó dínóól’íll biniiyé.

IDEA biyaadóó naaltsoos dínóól’íll dóó ‘alhá’ádooníll biniiyé USBE yá nidaalnishígíí dóó ‘ólta’déé’ doo bich’í ‘azláa da dooleeł.

‘AMÁ, ‘AZHÉ’É NAALTSOOS LAHGO ‘ÁNALNÉÉ YÓKEED (34 CFR § 300.618; RULES IV.V.10.)

‘Amá, azhé’é éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo ‘óhoo’ahh binaaltsoos ‘alhá’ályaa’ígíí dóó sinilígíí, ’éí doodago IDEA binahjí chooz’ílgó dabikáá’ígíí doo ‘akót’éego hane’ bikáago, t’áá bighágági yaa halne’go da ‘ólta’dóó naaltsoos hasht’ée yidoolíll.

Hadeel’íldóó t’áadoo la’í yiłkaahí ‘ólta’dóó naaltsoos doo ‘akót’éego dabikáá’ígíí hasht’é yidoolíll.

‘Ólta’dóó doo hasht’ée yidoolílgó, doo ‘íinízingo ’éí ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo yił hodoolni dóó hazhó’ó baahwiidínóót’íll bee ‘ahóót’í’.

BAAHWIIDÍNÓÓT’ÍL BEE ‘AHÓÓT’I’ (34 CFR § 300.619; RULES IV.V.11.)

‘Ólta’dóó yéékeedgo díí naaltsoos dabikáá’ígíí doo t’áá ‘ádzaago, doo ‘oodzíí’go naaltsoos bikáá dooleeł biniiyé baahwiidínóót’ílgó bee ‘ahóót’í’. Díí baahwiinít’í’ bił hoo’ahígíí éí doodai’ yéékeedígíí ’éí doo IDEA biyaadéé’ ‘aahwinít’í’ da.

BAAHWIINÍST’Í DÓÓ BIK’IJÍ (34 CFR § 300.620; RULES IV.V.12.)

Baahwiinist’íld dóó bik’ijí ‘ólta’dóó naaltsoos dabikáá’ígíí doo ‘akót’éego, nahagiz bii’siláago dóó ‘ólta’í bibee ‘ahóót’í’ígíí yáqá dahool’a’go naaltsoos doo ‘akót’éego dabikáá yéq’ hasht’ée yidoodliíll dóó ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo naaltsoos bikáagi hast’ée daalyaa’ígíí bee’ak’eshchíjgo baa dooltsos.

Baahwiinist’íld dóó bik’ijí ‘ólta’dóó naaltsoos dabikáá’ígíí doo ‘akót’éego, nahagiz bii’siláago dóó ‘ólta’í bibee ‘ahóót’í’ígíí yáqá dahool’a’go naaltsoos doo ‘akót’éego dabikáá yéq’ ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljigo bee bił hodooni ‘áadóó ‘amá, ‘azhe’e doo bił yá’át’éego naaltsoos bikáagi náhéésdzohgo naaltsoos sinilígi bitát’ah ‘adooltsos.

‘Ólta’í binaaltsoos sinilgi hazhó’ó baa hodoonihgo ’éí díigi át’ée doo:

- á. ‘Ólta’di ‘ólta’í binaaltsoos bik’i’adéést’íjí doo ’éí doodago baa saa hólqo nidi t’áá ‘ólta’di sinil dooleeł; dóó
- á. ‘Ólta’í binaaltsoos ’éí doodago naaltsoos baa saa hólqo doó t’áá háida bich’í ‘áá’ályaa bá ‘áá’ályaa’ígíí naaltsoos dabikáá’ígíí hazhó’ó yaa hodoolni.

BAAHWIIDÍNÓÓT’ÍL BINAHAT’Á (34 CFR § 300.621; RULES IV.V.13.)

‘Óhoo’ah binaaltsoos baahwiidínóót’íjígo ‘alkéé honi’qágo 34 CFR § 99.22 biyaadóó ádoolnííł. T’áá bohónéedzánigo, ‘ólta’dóó baahwiinít’í yiyiil‘aahígíí díí bik’ehgo ‘ádoolnííł:

‘Aahwiinóót’íjíl yéékeedgo t’áá bohonéedzání góne’ bił hwiidoo’áál ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii t’áá bítséédi yiniih dooleeł, yoołkáál, ‘oolkił dóó bił hoo’ahgi.

- á. Ólta’gi ‘ahwiinít’íjí bił hoo’ahígíí ’éí t’áá háida yidooł’aał, ‘ólta’dóó ‘óhólníí báqá silahígíí doo haada yit’éego ‘ádiiidéélt’í da nidi.
- á. ‘Ólta’í bimá, bizhé’é, ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljígo díí baahwiinít’nígíí t’áá ‘áltso beełt’éego dóó ‘alheelt’éego baa saa hólqnígíí bá baahwiidínóót’íjíl ‘áadóó t’áá háida béká’iilyeedgo ‘agha’diit’ahíí ‘íílééhgo ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii t’áá bí yik’é’asláa doo.
- á. ‘Áltxo baa dahwiinít’íjíd dóó bik’i’jí bee nohoot’ánígíí t’áá tsíjígo naaltsoos bikáá ‘ádoolnííł.
- é. ‘Ólta’dí ‘aahwinít’í bił hoo’á’ígíí dóó bee nihoot’ánígíí bee hada’iisdzíí’ dóó ‘íishjání ‘ádaalyaa’ígíí ‘alhq’ádoolnííł dóó biniinaanii ‘álkéé sinilgo ‘ádoolnííł.

T’ÁÁ HWÓ DZIZJÍGI BEE ‘ÉEHÓZINII BEE LÁ ‘AZLÍIGO BI’ÍLNÍÍHGO (34 CFR § 300.622; RULES IV.V.14.)

34 CFR § 99 bii’ yisdzoh naaltsoos baa dahóchí’ígíí siláo dóó góoldidéé’ nidaalnishígíí ‘áqá’íílééhgo ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljígo doo yee lá asł’íjí da nidi bee haz’á’ ‘ákondi t’áá hwó dzizjígi PII dínóólílgó ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii yee lá ‘aslíjígo t’éiyá nidi:

- á. T’áá háida naaltsoos yókeedgo doo bee haz’áq da nidi IDEA binahjí ‘áháníigo ’éí t’áá ‘áko, ’éí doodago
- á. Doo IDEA bídéét’ígo ’éí doodago beehaz’áanii bídéét’í’gó.

‘Ólta’déé’ doo haada yit’éego naaltsoos bee’éédahózinii ‘óhoo’ah bídadéét’í’ii doo yi’doołnih da ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljígo t’áadoo yee lá ‘aléehí nidi 34 CFR §§ 99.31 dóó 99.34 (FERPA) binahjí ’éí t’áá ‘áko:

- á. Ólta’déé’ 34 CFR § 99.31 binahjí ‘ólta’í binaaltsoos t’áá hwó dzizjígi bee ‘éehózinii baa hodoonihgo ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljígo doo yee lá ‘asł’íjí da nidi bee haz’áq:
 - a. ‘Ólta’ nááná ɬahgóó bił nahaz’áqgó, bá’ólta’í ‘óhoo’ah yaah bíné’go.
 - b. ‘Ólta’í nááná ɬahjigo ‘íidéésht’ah nízingo’ólta’ yá nidaalnishígíí ’éí doodago ‘ólta’ bił haz’áqgóó 34 CFR § 99.34 bibeehaz’áanii bi daasdzhohígíí bikehgo.

- a. 34 CFR § 99.34 bi beehaz'áni 'áníigo 'ólta'í binaaltsoos nááná Ɂahjígo 'ólta'góó bi'ílníihgo 'ólta'í bimá, bizhé'é 'éí doodago ólta'í hóyáanii niljigo bił bééhózin dooleeł 'ákondi 'ólta'dóó 'áadoo yáá halne'í nidi naaltsoos Ɂahji 'íidoolííł:
- 'Ólta'í bimá, bizhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii niljigo t'áá bí 'íinízin nááná Ɂahjigo 'ólta' yiniiyé hanáádiidlaago.
 - 'Ólta'dóó bee 'áada'áháyá 'ak'éstí' binaaltsoos nináháháá bééhózingo 'áyósín, 'ólta'dóó 'ólta'í binaaltsoos 'ólta' hadiiláágó 'ádoolnííł.
 - Naaltsoos bi'ílníih dóó bik'ijí táá' nááhaijí 'ólta'di naaltsoos sinil dooleeł.

T'áá hwó dzizjigi bee 'ééhózin (PII) 'ólta' bił nahaz'áqdéé' 'álnéego dóó dínool'íílgó 'ólta' bimá, bizhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii niljigo t'áadoo 'áltsé yee lá 'aleeh da nidi bee 'ahóót'i' 34 CFR §§ 99.31 dóó 99.34 bibebee haz'áanii bi'ályaago, dóó 'ólta' bił hahoodzohdóó yił 'aho'niilné'ígíí yiniihgo.

'Ólta'í bimá, bizhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii niljigo PII doo bi'doolnihgó doo 'íinízingo, 'áadóó PII wókeedígíí t'áá beehaz'áanii bik'ehgo 'ályaago t'éí bee 'ahóót'i'.

34 CFR §§ 99.31 (FERPA) bibebeehaz'áanii bii' yisdzoh, Áshíjh Bii'tó Hahoodzoh LEAs 'áada'áháyá 'ak'éstí' binaaltsoos nináháháá bééhózingo 'áyósín díí ólta'í bił alk'eh hólónígíí ólta'déé' binaaltsoos ánál'ííhgo bá ahóót'i' bimá dóó bizhé'é 'éí doodai' ólta'í hóyáanii niljigo doo yee lá asljjí'da nidi díí ólta' hanáá'dídlééhgi bich'í' ánál'ííh doo.

BEE 'ÁDAÁ' ÁHÁYÁ (34 CFR § 300.623; RULES IV.V.15.)

'Ólta' bił nahaz'áqagó PII t'áá 'íiyisí yaanichj dooleeł, dabikáá'ígíí, naaznilgi, bi'ílníígó dóó doolchxqólgí.

'Ólta' bił nahaz'áqagó 'ólta' yá naalnishígíí t'aálá'ígo yiniiyé' PII 'áhánígo yaa'áhályáqá dooleeł.

PII yik'idééz'íí'ígíí yiniiyé 'íidóóltah 'éí doodago kéyah bił hahoodzodóó bibebeehaz'áanii CFR § 99 bikáá'ígíí bik'ehgo yaa'áhályáqá dooleeł.

'Ólta' bił nahaz'áqagó PII yaa 'ádalýánígíí bízhi' 'alkéé' daasdzhohgo dóó binaanish 'áyósínígíí naaltsoos bikáago 'áyósín dooleeł.

BEE 'ÉÉDAHÍZINÍGÍÍ YILCHXQQ (34 CFR § 300.624; RULES IV.V.16.)

'Ólta'déé' 'ólta'í bimá, bizhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii niljigo binaaltsoos dóó bee éédaħózinígíí PII náħáasdzláá'ígíí IDEA biyaadéé' doo niidzíígó yaa hodoolni.

Naaltsoos bee 'éédaħózinígíí doo nidzingo 'ólta'í bimá bizhé'é 'éí doo dago 'ólta'í hóyáanii niljigo 'áníigo doolchxqoł. 'Akondi 'ólta'í bízhi', naaltsoos baa nináhájehdi, bi béésh bee hane'í, yólta'í'ígíí, 'ólta' yiniiyé yá'ánálwo, dóó k'ad yólta'ígíí dóó ni'nílta'jí' bikáágo 'éí t'áá nizaadgo sinil dooleeł.

'Ólta'í binaaltsoos "óhoo'aah bee 'áká'aná'áwo' yiighah 'asljjí' bikáago 'ólta'í nílta'jí' náħaigo naaltsoos doolchxqołgo beehaz'á 'éí doodago naadiin naaki binááhai dóó táá'

nínáánáhaigo IDEA biyi' bikáá. Naaltsoos dootl'izí béeso 'ách'áá naa'níl 'áníigo 'éí naaltsoos bee 'éédahózinígíí 'ólta'í ni'nílt'a'doo 'ashdla' nááhai naaltsoos sinil doo.

'ÓLTA'ÍBEE 'ÓHÓLNÍÍH (34 CFR § 300.625; RULES IV.V.17.)

'Ólta'í tseebííts'áadah binááhaidóó 'óhólnííh báá niilyééh, góoldidéé 'ólta'í doo t'áá bí 'ák'inaaldzil da níigo, 'éí doodago 'ólta'í 'azyehgo 'éí doodago 'óhólnííh báá niilyáago.

FERPA bibeehaz'áanii 34 CFR § 99.5(a) 'áníigo, 'amá, azhé'é 'óhólnííh báá siláyéé 'ólta'í tseebííts'áadah binááhai dóó 'óhólnííh 'ólta'í báá niilyééh, 'áko 'ólta'í 'óhoo'aah binaaltsoos bee böhólnííh yileeh 'akondi 'óhólnííh góoldidéé 'ólta'í doo t'áá bí 'ák'inaaldzil da níigo, 'éí doodago 'ólta'í 'azyehgo 'éí doodago 'óhólnííh báá niilyééhgo.

IDEA 'áníidgo 'ólta'í tseebííts'áadah binááhai dóó 'óhólníih báá niilyéé 'ákondi góoldidéé 'ólta'í doo t'áá bí 'ák'inaaldzil da níigo, 'éí doodago 'ólta'í 'azyehgo 'éí doodago 'óhólnííh báá niilyáago, 'óhoo'aah binaaltsoos 'ólta'í bi yileeh. 'Akondi, IDEA 615 biyáádóó 'éí 'álsé 'amá, azhé'é yee yił hodoolni.

'ÓLTA'ÍBIŁ 'ALK'EH HÓLÓ BIMÁ, BIZHÉ'É TL'ÓÓJÍ 'ÓLTA' BIK'É 'AZLÁ YÁ HA'DILÉEGO FAPE BINÍLTŁ'AGO (34 CFR § 300.148; RULES VI.C.)

TL'ÓÓJÍ 'ÓLTA' BIK'É 'AZLÁ HA'DILNÉÉH FAPE YINÍLTŁ'AHGO

IDEA 'éí doodago Utah Schools for the Deaf and Blind (USDB) 'éí doo 'ólta' yik'é 'asláá da doo 'éí doodago 'óhoo'aah biniiyé doo yik'éh 'asláá da, 'alk'eh hóló bił haz'áají 'éí doodago tl'óójí 'ólta' bik'é 'azláájí 'ólta'í bił 'ál'keh hólqojí bá hadít'ée nidi 'éí doodago USDB 'atah nidi FAPEjí bá ha'dít'ée nidi ólta'í bimá, bizhé'é tl'óójí 'ólta'í hóyáanii bik'é 'azlá yá ha'dilaago. 'Akondi beehaz'áanii USDB biyaadóó dóó VI.B 'áníigo 'ólta'í t'áá bizhi' 'atah ólta'í bízhi' dabikáá' atah yisdzoh doo bee bich'í 'anáhóót'i'ígií nél'íigo.

ÓLTA'Í BIŁ ALK'EH HÓLÓNÍGÍÍ BIMÁ DÓÓ BIZHÉ'É TL'ÓÓ'JÍ ÓLTA' BIK'É AZLÁ BÁ HA'DIILAAGO FAPE ÉÍ DOO ŁAHDOÓ BAA HWIINÍT'ÍIGO (UNILATERAL PLACEMENT WOLYÉ)

'Ólta'í bimá, bizhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii nilíigo doo bił 'ákót'ego yiniinnaa saad hólqo go, 'olta' yich'í saad nídzingo 'éí doodago USDB yich'í saad nídzingo 'ólta'í 'atah doolt'eeł biniinnaa dóó báá 'adooleelígíí 'éí kéyah bił hahoodzoh beehas'áani IV.-U bik'ehgo naaltsoos yee niidoołtsos.

TL'ÓÓJÍ 'ÓLTA' BIK'É 'AZLÁ BINIIYÉ T'ÁÁ NÁ'ÁSDLÁ

'Ólta'í bił 'alk'eh hólónígíí bimá, bizhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii nilíigo hádápá'da bił 'alk'eh hóló 'óhoo'aah bił haz'áqanijí 'ólta' nít'éé'go t'áadoo 'ólta' 'éí doodago USDBjí 'áadóó tl'óójí 'ólta' bik'é 'azlá yá hadilaago 'ólta' 'éí doodago USDB 'áadoo yee lá 'aleehí t'áadoo FAPE bá bik'eh 'áhoolyaáí, góoldidéé 'áníigo 'éí 'ólta' 'éí doodago USDB 'étł'óójí 'ólta' bik'é

‘azlá bá bee ‘ahóót’i’ dooleel. ‘Amá, azhé’é ‘ólta’í USDB ’éí doodago ‘ólta’jí yá hadiilaago doo kéyah bił hahoodzoh bee haz’áani bik’ehgo ‘é’elyaa nidi bee ‘ahóót’i’ doo.

NÁT’ÁÁ NÁ’ÁSDLÁ BI’OH ‘ÓLZIN

Nát’áá ná’asdlá dooleelígíí díí saad daadzhígíí binhají bi’oh ‘ádoonííl dóó bee lá ‘adooleelígíí kót’é:

- á. Ts’ídá ‘ákéédi IEP baa ‘álah ‘azlíí yéedqáq’ ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo ‘ólta’dóó haiłt’e’ yéedqáq’ IEP Yił Nidaalnishígíí t’áadoo ‘ólta’ ’éí doodago USDB nidooltééłgi doo yinízíí’ígíí yaa hoolne’ da, FAPE bá bee hoot’aa nidi, tl’óójí ‘ólta’ bik’é ‘azláají bá ha’diishłaa níida ’éí dóódago ‘ólta bá bik’é ‘azláadoogo; ’éí doodago
- ą. T’áadoo neeznáájí biláyiilkahí ‘ólta’í ‘ólta’déé’ nahgó haalt’eehgo (lá’ají hodílzin Damóo biiskání dóó nida’iiníísh niiłts’igo), ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo t’áadoo ‘ólta’ ’éí doodago USDB t’áá bítséédi ych’í lá ‘aslıí da;
- ą. T’áadoo ‘ólta’í ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo nahgó haalt’e’gó ‘ólta’ ’éí doodago USDB ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ólta’í hóyáanii nilíigo naaltsoos t’áá bítséédi ‘á’doolníílígií bee bił hóone’ díí ‘ólta’í nidoolkahígíí (biniiyé nídiilkáá’ígíí naaltsoos bikáágo), ‘ákondi ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘ólta’í nidaalkahígíí t’áadoo yiniiyé yiłní’áazh da; ’éí doodago
- é. Góoldidéé’ ‘áníigo ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo t’áadoo hazhó’ó baa nitsáháskéezgo ‘á’íilaa.

Índa amá dóó azhé’é éí doodai’ ólta’í hóyáanii nilíigo ólta’ éí dooda’ USDB t’áá bíláqashji’ yaa hodoolnih díí ólta’í ats’ánéilt’e’go da, ‘Akót’ée nidi, nát’áá ninádoolyéélígíí:

- á. Doo bi’oh ‘ádoolnííl da ’éí doodago doo bich’í baa hóchí da doo t’áadoo ‘éédahózin ‘ájílééhí:
 - a. ‘Ólta’déé’ t’áado ‘ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo yił hoolne’ da;
 - b. ‘Ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii t’áá bítséédi naaltsoos bee ‘éédahóziní t’áadoo ła’ bee yíltsooz da díí ‘á’da’alínígíí bikáá’ígíí; ’éí doodago
 - c. Naaltsoos bee ‘éédahózinígíí bikáá’ígíí bi’jiilaago ‘ólta’í yits’ápdóó da haada doonííl; dóó
- ą. Góoldidéé’ ‘áníigo, doo bi’oh ‘ádoonííl da ’éí doodago doo bich’í baa hóchí da doo t’áadoo ‘éédahozin ‘ájílééhí:
 - a. ‘Ólta’í bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo doo bilagáana doo yidiits’á da dóó yálti’ da; ’éí doodago
 - b. Díí daasdzhígíí bik’ehgo ‘é’elyaago doo ná’tqá’ ná’assla bi’oh ‘ályago ‘ólta’í bíní yáqá dahwiidooł’áál.

NAALTSOOS HADILNÉÉHÍGÍÍ T’ÁÁ ‘ÍDÁÁ HADADÍT’É (34 CFR § 300.509; RULES IV.I.)

USBE yá nidaalnishígíí naaltsoos t’áá ‘ídáá hadadít’éhígíí ‘ádayiila ‘amá, azhé’é éí doodago ‘óltá’í hóyáanii kéyah bił hahoodzozí naaltsoos yee niiníltsóósgo, ‘álheel’téego wólts’ájí’jí ni’níltsóósgo, dóó shá baa hwiidínoot’ííl nízingo. Díí naaltsoos hadidoolníípígíí ‘éí USBEjí tsxíílgó nitsékeesí bił haz’ájí ‘a’díílííl USBE [Dispute Resolution](#) webpage (<https://www.schools.utah.gov/specialeducation/programs/studentfamilyrights>).

T’áá háida kéyah bił hahoodzoh binaaltsoos t’áá ‘ídáá hadít’éhígíí doo haididoolííl da. ‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘óltá’í hóyáanii, tl’óójí bił nahaz’ájí, dóó t’áá háida kéyah bił hahoodzoh binaaltsoos t’áá ‘ídáá hadít’éhígíí, ’éí doodago naaltsoos t’áá haada yit’éhígíí haididoolííl, t’áá beełt’éhígíí ‘át’éego naaltsoos hadidoolííl ‘álheelt’éego wólts’ájí’jí ni’íltsóósígíí bee hadít’éhígíí yá’át’éehgo hadilyaa dooleeł.

KÉYAH BIŁ HAHOODZOH BIK’IJÍ SAAD HWIINDZIN BEE HA’DILNÉÉH (34 CFR § 300.151–153; UCA 53E-7-208; RULES IV.E.)

KÉYAH BIŁ HAHOODZOH SAAD HWIINDZIN BEE HA’DILNÉÉH

USBE bił haz’áqadéé’ kéyah bił hahoodzohdék’ naaltsoos nideyiistsóózígíí baa hwiidínóót’ííl IDEA bibeehaz’áanii bik’ehgo baa hwiinít’ííl dooleeł, t’áá háíshíí naaltsoos niinílt’sóózígíí náánáá lahdeé’ kéyah bił hahoodzohdék’ yigáál ndi bee bá ‘ahóót’í’ dooleeł.

- á. Baa saad hólónígíí naaltsoos bee hadilyaago USBE Bił ‘Ałk’eh Hóló ‘Óhoo’ah Bił Haz’áqají já ‘aláqají dah sidáhígíí baazh doogáál, bich’í ‘á’doolnííl, nílch’í bee hane’í naaltsoos hayiinílígíí bee, ‘áadóó ‘ólta’ bízhi’ bił hahoodzohjí ’éí doodago tl’óójí ‘olta’ bił haz’áqají ‘oodzíí’ k’ehgo ‘áhoodzaadi.
- ą. Naaltsoos niinílt’sósígíí naaltsoos bée’ályaa ‘ólta’ ’éí doodago tl’óójí da’íniíshígíí yich’í ‘íídoolííl.
- á. Doo naaltsoos hadilnáéego ‘ólta’jí ’éí doodago USBE Kéyah Bił Hahoodzoh Bił ‘Ałk’eh Hóló já ‘aláqají dah sidáhígíí háká’ adoolwoł.
- é. IDEA kéyah bił hahoodzohdék’ naaltsoos hadilyaa’ígíí ‘ólta’ ’éí doodago kéyah bił hahoodzoh Bił ‘Ałk’eh Hóló ‘Óhoo’ah já ‘aláqají dah sidáhígíí néidiiltsoozgo, naaltsoos néidiiltsoozígíí t’áá la’ají yaahodooolni, ‘áko t’áá ‘alts’áqají yiniih dooleeł dóó naaltsoos bée da’alyaago ‘alts’áqají baa dooltsos.
- ę. Kéyah bił hahoodzohdék’ naaltsoos niiltsoozígíí bee t’áá ‘alts’áqají naaltsoos néidiinilgo ‘áadóó wólta’ dooleeł.

KÉYAH BIŁ HAHOODZOHDOÓ NAALTSOOS HADILNÉÉ (34 CFR § 300.153; RULES IV.E.)

Naaltsoos hadilnáéehgo díí daazdzohígíí ‘atah dooleeł:

- á. ‘Ólta’ IDEA bibeehaz’áanii k’íiníti’ dóó naaltsoos bee hadilyaago ’éí doodago tl’óójí bił haz’áqaníjí ’éí doodago nááná la’ biehaz’áanii k’éti’go;
- ą. Naaltsoos hadilyaa’ígíí t’áá ‘aaníigó bikáago;
- á. Saad hólónígíí bizhi’ yisdzoh dóó háájí hane’ ‘ádoolnííl;
- é. ‘Oodzíí’ígíí ‘ólta’í bídéét’í’go:
 - a. ‘Ólta’í bízhi’ dóó naaltsoos baa nináhájeehdí;
 - b. ‘Ólta’í ‘ólta’di, ‘ólta’ bee wójihígíí;
 - c. ‘Ólta’í bighan ‘ádingo, bich’í hoodoonihígíí ‘ólta’ bee wójihígíí;
 - d. ‘Ólta’í bee bich’í ‘anáhóót’í’ígíí, ‘íyisii ‘át’éegi dóó biniinaa ‘át’éegi; dóó,
 - e. ‘Anáhóót’í’ígíí bee hasht’éé hodoo’níílígíí dóó saad hólónígíí ‘atah yaanídóót’ííl, Rule IV.E.ą bik’ehgo.

Baa saad hwiindzinígíí dóó ‘oodzíí’ígíí t’áadoo la’ náháhí naaltsoos nidooltsoł.

Kéyah bił hahoodzohdéké' naaltsoos niiltsoozígíí dóó haada yit'éego hasht'ée hodoo'níílgíí doo dínóoltl'ah da; 'ákondi, kéyah bił hahoodzohdéké' naaltsoos niiltsoozígíí t'áá yeinít'íjgo naaltsoos niiltsoozígíí 'áltso hadilyaagó 'éí doodago naaltsoos nát'áá hanáltsoozjí' 'áltso dooleeł.

USBE éí bá ahóót'i' kéyah hahoodzoh naaltsoos bee niiltsoozígíí nahjí' kwíílééhgo díí hódahgo daasdzooyíí doo t'áá át'é bił alhéstl'qogó (Rules IV.3.a.-d). USBE da kéyah hahoodzoh bee ni'iltsoozígíí nahjí' kwíyilaago da, éí USBE ni'niiltsoozígíí yił hodoolnih, LEA éí doodai' nida'anish bił haz'áqjí' hodoolnih, amá, azhé'é, éí doodai' ólta'í hóyáanii nilnílgíí (doo díí la' ni'niiltsoozigo da éí bee bich'í' hodoonihígíí hólq) díí ashdla' yiská biyi' t'áá háídígíí da yił ahił hodoolnih. Hane' alnöhígíí éí naaltsoos bikáá'go dóó U.S. Naaltsoos Naagéhí bee didoochił. Hane' ályaaígíí éí ha'íí naaltsoos t'áadoo bił ahéstl'qogó ályaaígíí baa hodoonih dóó díí ni'iltsoozígíí éí yah anáádooltsosgo bá haz'áqgo át'é díí kéyah hahoodzoh bídéét'i'go dóó Part B dóó Part A IDEA yik'eh ał'íjgo dóó bee haz'áanii t'áá yaa ákonizingo.

Anáhóót'i' bee asht'ée doo'níílgíí doo bikáá'go da éí doo biniinaa USBE díí kéyah hahoodzoh bee ni'iltsoozígíí doo nahjí' kwíidoolííl da.

T'ÁÁ 'AOOHGO SAAD BEE NIILTSÓÓS (34 CFR § 300.152; RULES IV.E.)

BEE'E'E'AAH DÓÓ BIGHÁÁ DIT'AAH; T'ÁÁ 'A'OHGO; 'ÁDOOLNÍLGÍÍ

Kéyah bil hahoodzoh 'ałk'eh hólq 'óhoo'aah yilqají dah sidáhígíí t'áadoo hastádiinjí 'aleehí baa saad hólónígíí hasht'e yidoolííl dóó t'áá 'íiyisí 'anáhóót'i' lágáá'. Náás didoot'aago, saad hólónígíí dóó 'ólta'déé' 'éí doodago tl'óó'déé bił haz'áñígíí naaltsoos bich'í' ádoonííl, USBE Áłk'eh Hólq 'Óhoo'aahdéké'. T'áadoo bee'e'aahí Kéyah bil hahoodzoh 'ałk'eh hólq 'óhoo'aah yilqají dah sidáhígíí:

- a. Tl'óodéé' nida'ałkaahí ni'doołkah, Kéyah bil hahoodzoh 'ałk'eh hólq 'óhoo'aah yilqají dah sidáhígíí 'íinízin lágáá' nidoolkah.
- a. Saad hólónígíí yininaa 'ánínígíí 'ałhá' 'íidoolííl, naaltsoos bikáago 'éí doodago yiniinaa saad hólónígíí yaa na'hodoolni.
- á. 'Ólta'dóó' 'éí doodago tl'óodéé' baa saad hólónígíí yinahjí hadoodzihígíí bá hwiidoo'aał, dóó:
 - a. Haada yit'éego k'éehodoodqoł bohodidoot'aał; dóó
 - b. 'Ólta'í bimá, bizhé'é naaltsoos niiníltsoozígíí dóó bee niiltsoozígíí 'ałch'í dadínóóbíílgo yaa nídadóót'íj (Rules IV.H.).
- é. Naaltsoos t'áá 'áltso bídadéét'i'ígií dadínóol'íj 'áadóó IDEA bii'daasdzoohígíí 'éí doodago beehaz'áanii daats'í k'ideezti'.
- é. Saad hólónígí naaltsoos bich'í' ádoonííl, naaltsoos bée 'ályago kéyah bil hahoodzoh 'ałk'eh hólq 'óhoo'aah yilqají dah sidáhígíí la' bich'í' ádoonííl 'éí doodago 'ólta' bił hahoodzoh yilqají dahsidáhígíí, baa saad hólónígíí dóó bikáá' dooleelígíí:
 - a. Bééhozinígíí dóó bée'nihoot'áñígíí, dóó
 - b. USBE 'akéédi yee nihoní'áñígíí.
- é. Bá náásdidoot'ááígíí Beehaz'áanii IV.E.6. bik'ehgo 'ákondi:
 - a. T'áadoo naólníní 'anáhóót'i' hazl'íjgo; 'éí doodago

- b. ‘Ólta’í bimá, bizhé’é, ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii, éí doodago saad hólónígíí (doo ‘amá, ‘azhé’égó) dódó ‘ólta’ bił haz’áqdéé’ ’éí doodago tł‘óójí bił haz’áají baa saad hólónígíí hasht’e doolnííl deinízínígíí biniiyé náás didoot’áál ’éí doodago kéyah bił hahoodzoh biyi’ t’áá haada yit’éego k’é nidahodoodleeł biniiyé bá hwiidoo’aał.

 - i. Saad hólónígíí doo amá azhé’é éí doodai’ ólta’í hóyáanii nilnígíí da doo niljigo éí bá baa nídóót’jílgíí doo yídóókił da.

- c. USBE éí díí saad hólónígíí bich’jí’ fílnéehígíí yá náás yidoo’áál (doo amá azhé’é da niljigo), amá azhé’é éí doodai’ ólta’í hóyáanii nilnígíí, dódó LEA éí doodai’ nida’anish bił nahaz’áágó atah ni’níltsoozgo da. Díí náás bá adeeskidígíí éí yoołkálígíí bee ííshjání ádoolnííl dódó kéyah hahoodzoh bee ni’íltsoozígíí naaltsoos sinilígíí biyi’ bikáá’go ádoolnííl.
- i. USBEdéé’ bee noohoot’ánígíí beełt’éego bił doonííl, bee ‘áká’á’doowólígíí ’éí bee náás hodidooldoh, ‘atah naagháhí, náhooshqołii dódó hasht’e doolníílgí ‘áko beehaz’áanii bik’ehgo ninádooldah.

‘AKÉÉDI BEE NOHOOTÁNÍGÍÍ

USBE yee nihoni’áanígíí dódó háago da náás náádidoot’i da. ‘Ałts’áají bee nihoot’ánígíí doo bił yá’át’éehgó nááná łahjigo bee nináádzíłtsóósdo naaltsoos la’ hanáázhdiil’íí nidi yits’áají ninítsoosigíí t’áá ‘ákót’éego ‘ałdó bá ‘ahóót’i’.

BEE ‘AHÓÓT’I’ÍGÍÍ DOO BEE HÁ LÁ ‘AZLÍLGÓ ‘ÁNÁÁJIIL’ÍÍ

Bee ‘ahóót’i’ t’áadoo bik’ehgo ‘é’elyagó USBE ‘íidoolíílgíí:

- a. Haalá yit’éego hasht’é doonííl, bíighah ládáqá’, béeso nát’áá ninádoolyéél ’éí doodago t’áá haada yit’éego ‘ólta’í bee bíká ‘a’doowoł.
- a. Yídééskáqágóó t’áá ‘ałtso ‘ólta’í bił ‘ałk’eh hólónígíí ‘áká’e’eyeed bee bá ‘ahóót’i’ dooleeł.

KÉYAH BIŁ HAHOODZOHJÍ NI’ILTSÓÓS DÓÓ ‘AŁHEEŁT’ÉEGO WÓLTS’ÁÁ

Kéyah bił hahoodzohjí ni’iltsóósdo ‘áadóó t’áá ’éí beehaz’áanii binahjí ‘ałhééłt’éego yídóóls’íílgó, ’éí doodago t’óó ‘ayayoí baa hwiidínóót’íílgó USBE ’éí ‘ákeedi niidoołtsos ‘dódó ‘akéedi baa hwiidínóót’íílgó. T’áá ha’át’ííshjíí baahwiidínóót’íílgó doo ‘ałheełt’éego yídóóls’íílgó bídéét’i’ígíí t’áadoo bee ‘e’e’aháí hasht’e doolnííl.

- a. Baa saad hwiindzinígíí dódó ‘oodzíí’ígíí t’áadoo la’ náháhí naaltsoos nidooltsoł.
- a. Kéyah bił hahoodzohdéké’ naaltsoos niiltsoozígíí dódó haada yit’éego hasht’éé hodoo’níílgíí doo dínóótl’ah da; ‘ákondi, kéyah bił hahoodzohdéké’ naaltsoos niiltsoozígíí t’áá yeinít’íílgó naaltsoos niiltsoozígíí ‘ałtso hadilyaagó ’éí doodago naaltsoos nát’áá hanááltsoozjí’ ‘ałtso dooleeł.

Beehaz’áanii IV.E biyaadóó saad hazlífjigo dódó t’áá ‘ídáqá’ ‘ałheelt’éego baahwiinít’íyah ‘ílhéézhgo dódó t’áá ’éí saad hólónígíí t’áá ’éí ‘át’íílgó ’éí ‘áłtsé baahwiidínóót’íílgó. USBE ’éí t’áá ‘ałch’ishjí bił bééhózin dooleeł. ‘Akondi ‘ólta’ naaltsoos bee niiltsoozgo ’éí doodago t’áá tł‘óójí

bił haz'áají dóó ‘alheełt’éego baa hwiinist’íidgó ’éí kéyah bił hahoodzohjí ‘ałk’eh hóló ‘óhoo’ah bił haz'áají yá ‘aláají dah sidahígíí naaltsoos bich’í ‘ádoolnííl dóó USBE k’éehodoołdqoł.

‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii dóó t’áá háishíí ‘adíidéélt’í’igíí, ‘áadóó ‘ámá, azhé’é nabi’dintin bił nahaz’áagó dóó ‘óhoo’ah bił nahaz’áagó, ‘ak’ína’adá bóhoo’ah bił nahaz’áagó, ‘áchqá yáti’ dóó há’aditsił bił nahaz’áagó, bidziilgo da’íniísh bił nahaz’áagó, dóó bídeét’í’go bił nahaz’áagó díí ‘ałkéé haz’áagó bee ‘oonish dooleeł:

- á. ‘Ólta’ bee ‘ádaa’áháyá ‘ak’ést’í’ binaaltsoos hólqó doo.
- ą. Kéyah bił hahoodzohdéké’ USBE ‘óhoo’ah dóó bee nidinootííhi yił hwiidooł’aał.
- ą. Bee íká i’doowołígíí éí t’áá ał’aan át’éego bee háká i’doowołgo hólqó, bił yah azhdoogáál, béésh naat’áí da ázhdoollííl, t’áá hooghandi jizdáago da, ólta’í hóyáanii nilíigo da, éí doodai’ t’áá háída bíla’ashdla’ii dóó il nahaz’áagó iinízinígíí da.

‘AHA’DIT’ÁÁH (34 CFR § 300.506; RULES IV.F.)

‘AHA’DIT’ÁÁH ‘ALKÉÉHONÍ’Á

‘Ólta’ bił nahaz’áqó ‘alkééhoní’áqo hadít’ée doo dóo bee ‘oonish dooleeł ‘áko t’áá saad nidahoodleełgo t’áá ‘ákqo hasht’ée daane’ dooleeł IDEA biyaadóó dóo beehaz’áani bik’ehgo, t’áadoo ‘alheełt’éego wólts’áájí bee ni’íltsoosí, t’áadoo háago dadit’éehí aha’didoot’áál.

Ólta’ bił nahaz’áqágó, USBE, éí doodai’ íká anída’awo’ bił nahaz’áqágó ólta’í bił alk’eh hólqogo yik’idadéez’íí’ígíí éí t’áá bitséedi bik’ehgo na’anish dooleelígíí dóo beehaz’áqanii yee asht’e’ dít’eedoo dóo yee naalnisdoo ákoh ha’íida baa saah hólqogo da díí IDEA dóo beehaz’áanii da baa náhát’íjgo díí bee bik’ehgo oonishígíí yik’eh í’íl’íjdoo, díí ni’íltsoos da binah hat’áago da t’áá yik’eh hól’íjdoo, dóo hasht’eh nálnééh néi’aaahgo da díí yik’eh ál’íjdoo.

Hasht’e’ álnééh atah álah da’aléehígíí díí LEA éí doodai’ íká anídaalwo’ bił nahaz’áqágóó dóo amá, azhé’é éí doodai’ ólta’í hóyáanii nilnígíí díí baa saah hólónígíí Part B IDEA biyaadoo bee haz’áanii da dóo t’áá ha’íida kéyah bił hahoodzoh bił ni’íltsoosgo da éí doodai’ baa hwiidínoot’ííl biniyé da.

USBE da łahdóó hasht’e’ álnééh biniyé bíyéékeedgo, USBE łahjí’ bídadéét’í’ígíí t’ahdoo táá’ na’anish yiłkaahgo yił ííshjání fidoolííł.

- á. Hasht’e’ álnééh yéékeedígíí da damó yázhí góne’ da, ił honeenih biniyé doo nida’anish góne’ da, dóo doo nida’anishgó bijí da naaltsoos niiníltsoozgo éí ninááda’deezhnish góne’ bijí índa dínóol’ííl.
- á. Hasht’e’ álnééh yéékeedgo díí 5:00 pm Mountain Time bilááh o’oolkidgo da éí nááda’deezhnishgo índa nídidoltsos.
- á. T’áá álah bídéét’í’ígíí da yee lá aslíí’go da asht’ée doolnííl níigo éí, USBE aheelt’éego wólts’áájí binaanishígíí la’ yik’i didoolnih t’ahdoo ashdla’ bilááh yiłkaahí.

‘AHA’DIT’ÁÁH ‘ALKÉÉDAASDZOH

‘Alkééhoní’áago ‘aha’dit’ááh beehoo’ah:

- á. Doo bich’ił ho’dil’áago ‘ajít’ah dooleeł;
- á. ‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii bá baahwíidínóót’íílgíí doo yidínóółtl’ah da ’éí doodago ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘alheełt’éego ‘wólts’áá’ ni’íltsoozígíí doo yidínóółtl’ah da, ’éí doodago IDEA biyaadóó bee’ahóót’í’ígíí doo yáádahwiidooł’áál da.
- á. ‘Atah naagháhí naaltsoos bik’i’ ‘az’áago bee hólqo doo ‘áadóó ‘alheełt’éego ‘aanitsékeesi nilíí doo, ‘áadóó ‘atah naaghání ‘ídlíígi yaa ‘ííltá’ dóo yáá ‘éehósin dooleeł.

‘Ólta’déé’ ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii t’áá ‘ólta’ bił haz’áqadi ‘álah ‘adooleeł nízingo ’éí doodago ‘amá ‘azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘aha’dit’ah doo yidoo’aał doo deinízingo. ‘Álah ‘aleehígíí ’éí:

- á. ‘Amá azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘oolkił dóo ‘áhodooníílgí bá bohónéedzqá góne’,

- a. T'áá 'áłch'ijí doo 'ádeinízingo:
 - a. T'áá háída t'áá 'ídáqá naaltsoos bee siłtsoozgo, éí doodago
 - b. 'Amá azhé'é 'óhoo'aah bił haz'ájí dóó 'éédahózin bił nahaz'ájí 'éí doodago kéyah bił hahoodzoh kintahgó 'amá azhé'é bee 'áká'e'eyeed bił nahaz'áagó; dóó
 - c. T'áá háída 'ałha'dit'aah beehaz'ánígíí bił bééhózin, 'amá azhé'é 'éí doodago 'ółta'í hóyáanii yił hodoolni dóó yee ayahwiidínqółlíllígíí.

Kéyah bił hahoodzoh Bił 'Ałk'eh Hólq 'Óhoo'aah Bił Haz'ájí Yá 'Alájí Dah Sidáhígíí 'éí doodago yitsésk'e góne' niiltinígíí 'atah naaghá dayiichílhígíí bízhi' daasdzhogho bee hólqo doo 'áadóó beehaz'áanii bił bééhózin dooleeł bił 'ałk'eh hólq 'óhoo'aah bídadéét'i'ígíí dóó bee bíká'a'doowołígíí. 'Índida:

- á. Kéyah bił hahoodzoh Bił 'Ałk'eh Hólq 'Óhoo'aah Bił Haz'ájí Yá 'Alájí Dah Sidáhígíí 'éí doodago yitsésk'e góne' niiltinígíí 'atah naaghá néididootéél 'áadóó náhádláhígíí doo t'áá 'ídáqá' bits'áltinígíí nidi t'óó tsxíłgo bitahjiilááh dooleeł.
- ą. USBEdéé' t'áá 'áltso yik'é 'asláa dooleeł, dóó 'álah 'adooleełdi báq 'alééhígíí.
- ą. T'áá 'álah ná'oodleeł bik'eh t'áá bítséedi bee nináhát'áa dooleeł dóó t'áá 'áltso da'atahígíí bá bohonéédzáqanídi 'álah ná'ádlééh dooleeł.

Biniinaa saad hazljjí yéé t'áá 'áłch'ijí aha'dit'aah 'ályago, bee 'ałha'deet'ánígíí naaltsoos bee hadidoolnííł dóó 'ílígígo 'ádoolnííł dóó t'áá 'éí.

- á. T'áá 'áltso bee 'aha'deet'ánýéé dóó baa dahwiinist'íjídígíí baahóchí dooleeł dóó doo haada yit'éego bee 'ák'ijí 'azdootsił da dóó 'ałheelt'éego wólts'áq'jí yah 'íít'i' nidi doo ch'idoot'áál da dóó doo baa hane' da dooleeł; dóó
- ą. 'Amá azhe'e éí doodago 'ółta'í hóyáanii doo 'ółta'déé' yá naaghánígíí bízhi' 'ádeidoolnííł.

Naaltsoos bee 'ałha'deet'ánígíí hadilyaago dóó yízhí daasdzhogho dooleeł, dóó saad 'ałkéédanaazhjaa'ígíí kéyah bił hadahwiisdzoh góoldi bił nahaz'áagó 'éí doodago kéyah ashla'diin bił hahoodzoh 'aadahwiinít'i bił nahaz'áagó 'ílígígo baa nitsáhákees dooleeł.

- á. Naaltsoos baa dahasti' baa nitsáhákees doo dóó doo t'áá háída saad ɬahgo siłdoolnííł da díí Part B IDEA biyaa éí doodai' díí baa áháyá saad bik'esti' naaltsoos biyaa da.
- ą. Naaltsoos baa hasti' baa nitsáhákees doo azhá shíí t'ahdoo baa náhát'ínígíí asht'eelnééhgo da.

Bee 'aha'deet'ánýéé dóó baa dahwiinist'íjídígíí baahóchí dooleeł dóó doo haada yit'éego bee 'ák'ijí 'azdootsił da dóó 'ałheelt'éego wólts'áq'jí yah 'íít'i' nidi 'éí doodago Wááshindoón doo kéyah bil hadzhwiisdzohgó 'aadahwiinít'i bił nahaz'áagó doo baa hane' da dooleeł.

'ATAH SIZÍLNII 'AŁHEELT'ÉEGO NITSÉKEES

'Atah sizínígíí 'éí:

- á. Doo USBE 'éí doodago 'ółta'í 'ółta'jí doo naalnish da dooleeł, dóó
- ą. Doo haada yit'éego yits'áqadóó bilák'e doodił yiniiyé 'át'íj da' éí doodago t'áá bi 'ádá 'át'íj da.

T'áá háíshíí ‘atah sizíí dooleelígíí ’éí Doo USBE ’éí doodago ‘ólta’í ‘ólta’jí doo naalnish da, tł‘óodéé’ da’ínííshjí já naalnish dóó ‘áadéé bich’í ‘azlá.

‘ALHEELT’ÉEGO WÓLTS’ÁÁ NAALTSOOS NIILTSÓÓS ‘ALKÉÉHAZ’Á

‘ALHEELT’ÉEGO WÓLTS’ÁÁ’ NAALTSOOS HADILNÉÉ (34 CFR § 300.507; UCA 53E-7-208; RULES IV.G.)

‘ALHEELT’ÉEGO WÓLTS’ÁÁ’ NAALTSOOS HADILNÉÉ

‘Áshíí Bii’tó Bił Hahoodzoh Góoldi bił haz’ájí ‘ólta’í bił ‘ałk’ eh hólónígíí baa saad dahwiindzinígó t’áá tsxíílgó dóó ‘a’heełt’éego bá baahwiinít’íí dooleeł ‘ólta’ dóó ‘óhoo’ahh bídéét’í’ígíí dóó bee bá ‘ahóót’í’ígíí bimá, bizhé’é bóóltq’go dóó ‘ólta’ bił nahaz’áqgó (UCA 53E-7-208(1)).

Naaltsoos bee nidooltsosgo (Bee Ádaa’ Áháyá Ak’ésti’ Binaaltsoos biyi’ “naaltsoos bee niiltsóós wókeedgo” bikáá’) bá ahóót’í’ ólta’í bił ałk’ eh hólq bée hoozingo, naaskáá’go éí doodai’ ólta’gi niiltíigo éí doodai’ FAPE bee ahóót’í’ígíí binahjí’.

Amá, azhé’é, ólta’í hóyáanii nilíigo, éí doodai’ ólta’ da naaltsoos bee ni’íltsóós haididoolííl díí hane’ígíí éí doodai’ ólta’í bił ałk’ eh hólq bée hoozinígíí, naaskáá’go da éí doodai’ ólta’gi niiltíigo doo bá łahgo ánálnééhgo da, éí doodai’ FAPE bee ahóót’í’ígíí binahjí’.

‘Alheełt’éego wólts’ájí naaltsoos bee hadilnéego bee ‘oodzíí’ígíí hólqogo t’áadoo naaki náhááhí ‘ádoolnííł, ’éí doodago ‘ólta’déé’ bił bééhózin nít’éé’ t’áadoo yaa hoolné’í binahjí naaltsoos bee niiltsóós dooleeł, ‘ákondi:

- a. ‘Amá, ‘azhé’é, éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo ‘alheełt’éego wólts’ájí naaltsoos niiltsósí bi’dineestł ‘ahgo ’éí doodago doo ‘ólta’déé’ doo ‘ákót’éegó yaa hoolne’go dóó hasht’elyaa níigo; ’éí doodago
- a. ‘Ólta’déé’ amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo t’áadoo yił hoolne’gó IDEA bibeehaz’áanii t’áadoo bik’ehgo ‘é’elyaagó.

‘AGHA’DIIT’AAHII DÓÓ GÓOLDI YIŁ NIDAALNISHÍGÍÍ

T’áá háida yiyichíí’ígíí, ‘agha’diit’aaħí da, ‘áká’adoolwoł ‘alheełt’éego wólts’ájí yah ‘iit’éego. T’áá ‘ałch’ijí:

- a. ‘Áshíí Bii’tó Bił Hahoodzohjí bibee’í’diidlííd bik’isi’áqgo ‘agha’diit’aaħii nilíigo, ’éí doodago
- a. T’áá bí ‘ák’iyálти’go, ‘áadóó t’áá hó ‘ádá yájilti’go (Utah Bar Rules 14-102-111, 14-802(c)(8)).

‘AMÁ, ‘AZHÉ’É BIŁ BÉÉHÓZIN DOO

‘Ólta’déé’ ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo ‘agha’diit’aaħí t’áá jíík’e naadaalnishígíí ’éí doodago t’áá ‘a’oh’go yáqá ‘íł’íjinígíí binaanish ‘íídoolííł’ígíí yee yił hodoolni ‘amá ‘azhé’é yiyílkeedgo; ’éí doodago ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíigo shá baahwiidínóót’ííł níigo bee bá ‘ahóót’í’.

'ALHEELT'ÉEGO WÓLTS'ÁÁ' BEE NI'ÍLTSÓÓS (34 CFR § 300.508; RULES IV.H.)

‘ALHEELTÉEGO WÓLTS’ÁÁ’ BEE NI’ÍLTSÓÓS ‘ÁLNÉÉH

‘Ólta’déé’ ‘alkekéé’ haz’áagó t’áá haíshíí naaltsoos niinítsoosígíí, ’éí doodago ‘agha’diit’ahii t’áá háají yá naagháhígíí, ‘alheel’téego wólts’áá’ bee hadít’éhígíí ‘alha yiniih dooleeł (baa hóchí dooleeł).

1. ‘Alheel’téego wólts’áá’ nii’íltsoosígíí naaltsoos hadilyaa’ígíí la’ bée ‘ályaago Kéyah Bił Hahoodzoh ‘Alk’eh Hóló ‘Óhoo’ah Bił Haz’áají yá ‘aláají dahsidáhígíí la’ bílák’edooltsos, bich’í ‘ádoolnííl ’éí doodago béesh bee hane’í naaltsoos hayiinlíjí ‘ádoolnííl.

BEE NI’ÍLTSOOZÍGÍÍ BIİ’ DOOLEELÍGÍÍ:

‘Alheel’téego wólts’áá’ bee ni’íltsoozígíí bee hadít’éedooígíí:

1. ‘Ólta’í bizhi’;
2. ‘Ólta’í kééhat’íígi;
3. ‘Ólta’í ‘ólta’di, ‘ólta’ bízhi’;
4. ‘Ólta’í bighan ‘ádingo t’óó ata’naagháago díí bee bich’í anáhóót’í’go, bich’í hoodoonihígíí’, ‘ólta’ bee wójihígíí’;
5. ‘Ólta’í bee bich’í ‘anáhóót’í’ígíí, ‘íyisii ‘át’éegi dóó biniinaa ‘át’éegi; dóó
6. ‘Anáhóót’í’ígíí bee hasht’éé doo’níílígíí binahat’áhígíí dóó bił ‘ííshjání ‘ádoolnííl.

T’ÁADOO ‘AHEELT’ÉEGO WÓLTS’ÁÁ’ YII’AAHÍ T’ÁÁ BÍTSÉÉDI BÉÉHÓZINGO ‘ÁDOOLNÍÍL

Doo haida ‘aheełt’éego wólts’áá’ bá yidoo’aał da, ndi ‘agha’diit’ahii ’éí doodago ni’níltsoozígíí naaltsoos haididoolnííl hódahdii daasdzhohígíí bi’alyago t’éiyá.

NI’ÍLTSOOZÍGÍÍ HADÍT’É

Beehaz’ánii IV.H. ‘ániigo ‘aheełt’éego wólts’áá’ bee ni’íltsoozígíí hadít’ée dooleeł ‘ákondi bee ni’íltsoozígíí yídóółts’ííl yá sidahígíí dóó ɬahjí ni’íltsoozígíí yiniih dooleeł, t’áadoo ‘ashdla’ts’áadah yiłkaahí díí nídiiltsoozígíí dóó bik’í jí doo t’áá ‘altsxo bi’alyaa da níigo.

Naaltsoos nídiiltsooz dóó t’áadoo ‘ashdla’ yiłkaahí ‘íídóółts’ííl yá sidahígíí t’áá tsxíílgoo nihodoo’áál ’éí t’áá beehaz’ánígíí ‘át’éego hadilyaa daats’í ‘áádóó bee nihoot’ánígíí naaltsoos bikáago t’áá ‘alch’ijí yich’í ‘íidoolnííl.

NI’ÍLTSOOZÍGÍÍ ŁAHGO ‘ÁNALNÉÉ

T’áá haida ‘aheełt’éego wólts’áá’ ni’íltsoozdóó bik’íjí ɬahgo ‘ánéédlééhgo ’éí:

- a. Ni’íltsoozígíí ɬahgo ‘ánalnénéhígíí yee naaltsoos bikáají yee lá da’dooleeł ‘áádóó k’ééhodoodqoł biniiyé ‘alha ‘adooleeł; ’éí doodago

- a. ‘Íídóółts’ííl yá sidahígíí yee lá ‘adooleeł, ‘ákondi t’áadoo ‘ashdla’jí bilá yíílkááhí ‘alheełt’éego wóltsqáá’ yii’aa hahalzhishí.

Ni’íltsoozígíí ‘alheełt’éego wólts’áá’ binaaltsoos ɬahgo ‘ánalyaa’ígií yaa saad hashkigo, k’éehodoodqol biniiyé ‘álah ‘adooleelígíí t’áá ‘áadééhanááhodoolzhish.

‘ÓLTA’ BIŁ HAHOODOZHDÉÉ’ ‘AŁHEEŁT’ÉEGO WÓLTS’ÁÁ’ NÁT’ÁÁ BICH’Í ‘ÉNÁHOODZÚU

‘Ólta’déé’ ‘alheełt’éego wólts’áá’ bee ni’íltsoozígíí dóó bikáá’ígií ‘amá, azhé’é, éí doodago ólta’í hóyáanii nilíjigo t’ahdoo bee bił hane’gó, ‘ólta’ bił hahoodzodéé’ t’áadoo neeznáají bilá ‘iilkagó, ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ɬa’ bich’í ‘ádoolnííl dóó díí bikáá dooleeł:

- á. ‘Ólta’déé’ ‘alheełt’éego wólts’áá’ bee ni’íltsoozígíí bee hodeest’ánígíí ’éí doodago doo niidzíí’ígií ‘íishjání ‘íidoolnííl;
- ą. IEP yaa ‘álah nádleehígíí ɬahgo ‘át’éego ‘ánáádoolníílgíí yaa tsídadeeskééz dóó doo bił yá’ádaat’éehígíí yaa nidáast’ííid;
- ą. Na’askáá ‘ályaa’ígií dóó bée’deetánígíí yaa hodoolni, naaltsoos bee hadadít’éhígíí, ’éí doodago, ‘ólta’déé choyoos’íidílgíí binahjí bohodeestánígíí ’éí doodago doo niidzíí’ígií; áadóó
- é. ‘Ólta’déé’ ɬahgo ‘at’éego yihodeez’ánígíí ’éí doodago doo niidzíí’ígií yaa nahodoolni.

‘Ólta’déé’ ‘amá, azhé’é ’éí doodago ólta’í hóyáanii nilíjigo t’ahdoo naaltsoos bich’í ‘álnééhí ‘amá ‘azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘alheełt’éego wólts’áá’ bee ni’íltsoozígíí until after the due t’ahdoo néítsósósí nidi doo ‘ílíj da dooleeł.

NÁÁNÁ ŁAHDÉÉ’ ‘AŁHEEŁT’ÉEGO WÓLTS’ÁÁ’ YAA NITSÉKEES

Nááná ɬahdéké’ ‘alheełt’éego wólts’áá’ bee hadilyaa’ígií éí neeznáají t’áadoo bilá’íilkahí naaltsoos néídiiltsoozígíí nát’áá’ ni’níltsoozígíí yaa saad hólonígíí dóó ‘át’éhígíí nát’áá háididoodlíí.

HASHT’E’ ‘ÁNALNÉÉH (34 CFR § 300.510; RULES IV.J.)

HASHT’E’ ÁNALNÉÉ BAA ‘ÁLAH ‘ALEEH

T’áadoo ‘ashdla’ts’áadahjí bilá’íilkahí naaltsoos nídiiltsoozdoo bik’ijí ‘amá azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘alheełt’éego wólts’áá’jí ni’íltsoozgo dóó t’áadoo ‘alheełt’éego wólts’áá’ haat’éhí ‘ólta’déé’ amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii yił ‘álah dooleeł ‘áadóó IEP da’atahígíí baadahwiinít’ííhígíí yáá ‘éédahózingo:

- á. ‘Ólta’déé’ yá naaghánígíí ‘atah yeinít’íí dooleelígíí; dóó
- ą. ‘Ólta’ bee’agha’diit’ááhii doo ‘atah da dooleeł nidi ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘agha’diit’aaahii ‘áyiilaago ’éí ‘atah dooleeł.

Biniiyé ‘álah ‘aleehígíí ’éí ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘alheełt’éego wólts’áá’ bee ni’íltsooz baa náhodóót’ííl biniiyé, dóó ‘ílíjigo ‘alheełt’éego wólts’áá’ ni’íltsoozígíí bééhózingo, ‘áko ‘ólta’déé’ hazhó’ó yaa nídóót’ííl dóó bee ‘aha’didoot’áál biniiyé.

‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii dóó ‘ólta’déé’ hasht’e ‘ánálnééh baa ‘álah ‘aleehígíi bik’i’adidoodzoh daaníigo naaltsoos bikáá ‘ádoolnííl ‘éí doodago amá, azhé’é ‘ólta’í hóyáanii dóó ‘ólta’déé ‘aha’dit’ahají yah adoot’ih daaníigo.

‘Amá, azhé’é dóó ‘ólta’déé’ IEP da’atah dooleelígíi ‘íishjání ‘ádeidoolnííl.

HASHT’E ‘ÁNÁLNÉÉH YII’AAH

‘Ólta’déé’ ‘alheełt’éego wólts’ą́ą’ bee ni’iltsoozígíi ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii bínibeełt’éego bá baahwiinist’iilgó t’áadoo tádiinjí bilá’iilkahí, ‘alheełt’éego wólts’ą́ą’ yıldoolts’iil. Beehaz’áanii IV.J.9., bii’yisdzohígíi bik’ehgo t’áadoo tádiinjí yiilkahí bee nihodoot’áál.

Ólta’déé’ éí iídóółts’iil yá sidáhígíi dóó Bił ‘Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Bił Haz’ą́ąjí yá ‘aláají dah sidáhígíi hahgo shíi álah aleehgo baa hwiidínoot’iilgíi dóó hasht’e ánálnééh yii’ą́ą’ yee yił íishjání iidoolnííl díi hasht’e ánálnééh yii’ahígíi t’áá biyi’ na’alkidgo yik’eh i’doolnííl.

‘Ákondi t’áá ‘ałch’ijí lá níigo hasht’e ‘ánálnééh baa ‘álah ‘aleehígíi bik’i’adidoodzoh daaníigo ’éí doodago ‘aha’didoot’áál bá hwiidoo’aałgo da, ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘alheełt’éego wólts’ą́ąjí ni’iltsoozígíi k’éehodoodoołgi t’áadoo ‘atah baanidadzist’iilgó ‘ahí’iildéehígíi yidínóółtl’ah.

‘Ólta’déé’ hasht’éé nálnééh baa ‘álah ‘aleeh yii’ahígíi ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii doo yiniyé niyáágó díkwíidida ch’éé’áál’iilgo (Beehaz’áanii III.G.3. bik’ehgo ‘é’elyaa dóó naaltsoos bee hadilyaa) ‘ólta’déé ’éí, tádiinjí dóó bik’ijí, ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii yee ni’níltsoozyéé’ nahgó hadooltsoos.

T’áadoo ‘ashdla’ts’áadahjí bilá’iilkahí ‘ólta’déé’ hasht’e nálnééh baa ‘álah dooleel doo yeehooł’ahagó ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘alheełt’éego wólts’ą́ą’ yee ni’iltsoozdóó ’éí doodago ‘álah ‘aleehdi t’áadoo níyáágó ‘amá, azhé’é, éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘íidóółts’iil siláochíin ḥa’ yidookqał dóó baahwiidínoot’iil biiniyé hahodoolzhish.

Dízdiinashdla’jí dóó biiskání ‘alheełt’éego wólts’ą́ą’ hahodoolzhish:

- á. Hasht’e nálneeh baa ‘álah ‘aleeh bik’i’adidoodzohgo t’áá ‘ałch’ijí naaltsoos bikáagi yee lá ‘adooleel;
- ą. ‘Aha’dit’ahah ’éí doodago hasht’e ‘ánálnéeh baa ‘álah ‘azl’iídóó t’áado tádiinjí ‘aleehí t’áá ‘ałch’ijí doo k’éehodoodqoł da níigo naaltsoos bee hadidoonlííl;
- ą. T’áá ‘ałch’ijí naaltsoos bee hadít’éego tádiinjí ‘azl’iídóó ‘aha’dit’ahají t’áá náás yit’ih dooleel níigo, nidi naas hodeeshzhiiżhgo ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘aha’dit’ahadéé’ naaltsoos hayíltsoozgo.

NAALTSOOS BEE HADÍT’ÉEGO BEE ‘AŁHA’DEET’Ą

Baa saad hólónígíi baa ‘álah ‘azl’iídóó bee ‘aha’dee’táago, t’áá ‘ałch’ijí naaltsoos hadilyaago ‘íl’iigo ‘ádoolnííl ’éí ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii dóó ‘ólta’déé’ ‘óhólniih báą yiszł’idígií bízhi’ ‘ádeidoolnííl ‘áadóó kékah bił hadzhwiisdzohgó ‘aadahwiinít’i bił nahaz’ąąqó bee ’éí doodago kékah ‘ashdla’diin bił hahoodzoh ‘aadahwiinít’i bił nahaz’ąąqó ‘íl’iigo bee haz’ąą dooleel.

‘AŁHA’DEET’ÁNÍGÍÍ NÁNÁL’I

T’áá ‘ałch’ijí naaltsoos bee ‘ałha’deet’áqo hadilyaago, t’áadoo táá’ yiłkaahí nahgó hadooltsos dóó naaltsoos doo ‘íl’íí da dooleeł.

‘ALHEELT’ÉEGO WÓLTS’ÁÁ’ BEE NI’ÍLTSÓÓS

‘ALHEELT’ÉEGO WÓLTS’ÁÁ’ BAA ‘ÁLAH ‘ALEEH (34 CFR § 300.511; RULES IV.K.)

‘Alheełt’éego wólts’áá’ bee ni’íltsóósgo, ‘amá, azhé’é, éí doodago ‘ółta’í hóyáanii ’éí doodago ‘ółta’déé’ t’áá ‘altsó ‘alheełt’éego bá baahwiidínoot’ííł.

‘Alheełt’éego wólts’áá’ baa ‘álah ‘aleehígíí ’éí USBE yidooł‘áál. Kéyah Bił Hahoodzoh bił ‘Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Bił Haz’á Yá ‘Alájají dahsidáhígíí ’éí baa dahwiinít’íígo yik’idééz’íí dooleeł.

‘ALHEELT’ÉEGO ‘ÍSTS’ÁÁ BISILÁÓCHÍÍN

Kéyah Bił Hahoodzoh bił ‘Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Bił Haz’á Yá ‘Alájají dahsidáhígíí ’éí doodago yitsésk’eh niiltinígíí ‘alheełt’éego ‘ísts’áá bisiláóchiin yik’i’didoonih doo t’áá ‘ídáá’ bits’áltinígíí da nidi ‘ałhééhiilzhízh bik’ehgo dooleeł, dóó USBE bibeehaz’áanii bik’ehgo.

‘Alheełt’éego ‘ísts’áá’ bisiláóchiin ’éí:

- a. Doo USBE ’éí doodago ‘ółta’í ‘ółta’jí doo naalnish da dooleeł, dóó
- a. Doo haada yít’éego yits’ąądóó bilák’e doodil yiniiyé ‘át’íí da’ éí doodago t’áá bi ‘áda ‘át’íí da.
- a. IDEA bibeehaz’áanii dóó bee da’íniíshígíí yik’idiitííh dóó bił bééhózin dooleeł, Wááshindoon dóó kéyah bił hahoodzoh IDEA bibeehaz’áanii, dóó ‘aadahwiinít’í bizaad bił bééhózin dooleeł dóó yaa nááhalne’go yiyyichííh dooleeł;
- e. ‘Aadahwiinít’í bibeehaz’áanii dóó góoldi bił nahaz’ąągó ‘áda’ool’ííł bił bééhózin dooleeł; dóó
- e. ‘Aadahwiinít’í dóó góoldi bik’ehgo naaltsoos hadilnééh bil bééhózin dooleeł.

T’áá háíshíí ‘alheełt’éego ‘ísts’áá’ bisiláóchiin dooleelígíí ’éí doo tl’óódéé’ da’íniíshjí yá naalnish da dóó doo ‘áadéé bich’í ‘azláa da.

‘ALHEELT’ÉEGO WÓLTS’ÁÁ’ BAA DAHWIINÍT’Í

T’áá háida ‘alheełt’éego wólts’áá’ yee ni’íltsoozígíí dabikáá’ígíí t’áá ’éí t’éíya baahwiinít’íí dooleeł dóó ’éí ḥa’ saad bináánéizhdoo’áál da, nidi t’áá ‘ałch’ijí yee lá ‘asł’íígo t’éíyá.

‘AAHWIINÍT’ÍÍ BEE HOO’AAH

Ha’át’ííshíí ‘ádahóót’íídyéé naaltsoos bee ni’íltsoozgo ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ółta’í hóyáanii ’éí doodago ‘olta’déé’ bee ni’íltsoozígíí ‘alheełt’éego sha baahwiidínoot’ííł nízingo t’áadoo naaki náháahí yídóókił.

ŁAHGOO ‘AT’ÉEGO BEE HOO’AAH

Beehaz’áanii IV.G.4. ‘áníigo ’éí ‘amá, ‘azhé’é éí doodago ‘ółta’í hóyáanii naaltsoos yee ni’íltsoozígíí bidineestł‘ahgo ’éí ḥahgo ‘át’éego bá ‘a’doolnííł:

- á. ‘Ólta’déé’ ‘alheełt’eego wólts’áá’ bee ni’iltsoozígíí doo ‘ákót’eego yaa nahasne’go ni’iltsoozígíí hasht’eelyaa níigo; ’éí doodago
- á. ‘Ólta’déé’ naaltsoos bee ‘éedahózinígíí ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ła’ baa dooltsos yéé yaa nich’igo.

WÓLTS’ÁÁ BEE ‘AHÓÓT’I’ (34 CFR § 300.512; RULES IV.L.)

WÓLTS’ÁÁ BEE ‘AHÓÓT’I’

‘Amá da, azhé’é da ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljígo ‘alheełt’eego wólts’áá’ baa ‘álah ‘aleehdí t’áá bí ‘ák’i yálti’ dooleełgo bá ‘ahóót’i’. ‘Índída, t’áá háida wólts’áá’ dóó nináá’iltsoos bee hoo’ahgo (hashké’k’ehgo bee nihoot’ahgo) ba bee ‘ahóóti’ígíí éí:

- á. ‘Agha’diit’ahii háká’iilyeedgo dóó bił jíkááhgo ‘áadóó t’áá háishíí ‘ólta’í bił ‘ałk’eh hólq yee ‘anílhígíí ’éí doodago bágá’ ájílta’go;
- á. ‘Agha’diit’ahii Áshíjh Bii’tó Kéyah biyi’ binaanish ijíl’jígo bá ahóót’i’ígíí ‘alheełt’eego wólts’áá’ baa ‘álah ‘aleehdi háká’iilyeedgo;
- á. Bee ‘éedahózinígíí ‘íishjání ‘ázhdoolííl dóó bich’i nizhdoogáál, na’ídíkid bee bééhózin ‘ázhdoolííl dóó ‘oo’íinii ch’óízhdoool’éél;
- é. ‘Aadahwiinít’í bił hoo’ahgo ɬahjí dahyikahígíí t’áadoo ‘ashdla’ yiłkaahí ‘ániid bee ’éé náádahoosdzinígíí doo ɬa’ ‘atah náádot’áál da;
- é. ‘Ama, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljígo ‘aadahwiinít’íídígíí naaltsoos bikáá ‘ályaa dooleeł ’éí doodago t’áá haada yit’éego saad bik’i’nehiniíl t’áá ha’iidziih bik’i’sinil dooleeł.
- é. ‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii niljígo t’áá ‘aaniigo hane’ bee ‘éedahózinígíí naaltsoos bikáá nidoo’nił ’éí doodago níłch’i naaldooí choidoo’ííl.

BEE ‘ÉÉDAHÓZINÍÍ ɬA’ BÍNÁÁNÉINÍÍL

T’áadoo ‘ashdla’ yiłkaahí ‘aadahwiinít’í bił hoo’ahgo, na’askáá’ígíí ‘altsxo ‘ályaa’ígíí dóó bohodeest’ánígíí t’áá ‘ałch’ijí ‘ałhá yi’niih dooleeł dóó yihodeez’ánígíí bééhózingo ‘ádoolnííl.

‘Íists’áá bisiláóchiín na’askáá’ígíí ‘altsxo ‘ályaa’ígíí dóó bohodeest’ánígíí t’áadoo ‘ashdla’ yiłkaahí yaa hoolne’gó ’éí yah ‘adooltsos da dóó doo yídóólts’ííl da.

‘AMA, ‘AZHÉ’É AHWIINÍT’ÍÍ ‘JÍ BEE ‘AHÓÓT’I’

‘Amá, azhé’é éí doodago ‘ólta’í hóyáanii daniljígo aadahwiinít’íí bee bá ahóóti’ígí ‘éí:

- á. ‘Ólta’í baahwiinít’ílhígíí ‘atah sidáa doo;
- á. ‘Aahwiinít’íí bee hoo’ahígíí t’áá ‘ałtso bich’í ‘áá’át’é; dóó
- á. ‘Aadahwiinít’íidi naaltsoos bikáá’ádaalyaa’ígíí dóó bee’éedahózinígíí, t’áá ‘aníigo hane’ dóó bee nihoot’ánígíí ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii doo yik’eh ‘asläąągó baa dooltsos.

‘AAHHWIINÍT’Í BEE NIHOOT’AAH (34 CFR § 300.513; RULES IV.M.)

‘ÍSTS’ÁÁ BISILÁÓCHÍÍN NIHOO’AAH

‘Ísts’áá bisiláóchíín hazhó’ó na’askáádóó bik’i’jí ‘ólta’í daats’í FAPE bee báhoo’áah dódó yinahjí nihoo’ah dooleeł.

Beehaz’áanii doo bik’ehgo é’élyaagó, ‘ólta’í t’áadoo FAPE bá bik’ehgo ‘é’élyaagó ’éí ‘ísts’áá bisiláóchíín bééhózingo ‘íidoolííł:

- á. ‘Ólta’í FAPE bee ‘ahóót’í’ígíí t’áadoo bá ‘ályaa da;
- ą. ‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii FAPE bee bá ‘ahóót’í’ígíí t’áadoo ‘atah yeinist’íí da ‘áko t’áá ’ífysí bi’dineestl’ahgo baa nistáhákees; ’éí doodago
- ą. Biniinaa ‘óhoo’ah yineestl’ah.

Beehaz’áanii IV.M.2. baa’ákohwiindzingo ‘íist’áá’ bi siláóchíín doo dínóoltl’ah da beehaz’áanii bikáá’ígíí ‘ólta’ yik’ehgo hodool’ííł.

‘ALHEELT’ÉEGO WÓLTS’ÁÁ’ ‘ÁLTS’A’NÍÍL

‘Amá, azhé’é, ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii nilíjigo ‘aheelt’éego wólts’áá’ la’ nináá’néiltsóósgo bee ni’íltsoozígíí lahgo ‘át’éego baahwiinít’íígo ’éí t’áá sahdii ‘ádoolnííł dódó ‘álts’á’níílgó bee bá ‘ahóót’í’.

BEE NIHOOT’ÁADÓÓ BÉÉ HOOZINÍGÍÍ NAYIK’Í YÁLTÍ’ YÁH DANAAHÁATÁNÍGÍÍ DÓÓ DA’NÍLTS’ÁÁGÓ YINIÍH DOO

Kéyah Bił Hahoodzoh Bił ‘Ałk’eh Hóló ‘Óhoo’ah Bił Haz’á Yá ‘Aláají dahsidáhígíí ’éí doodago yitsésk’eh niiltinígíí t’áá hwó dzizíjgi bee ‘éehózin k’éé’oolchxógo, ‘ádoolnííł;

- á. Baahwiinist’íídígií bee ‘éédahoozinígíí dódó bee nihoot’ánígíí ‘Áshíí Bii’tó Bił Hahoodzoh Bił ‘Ałk’eh ‘Óhoo’ah Bił Haz’ájí Yah Dah Nídinbjihígíí bił ‘íishjání ‘ádoonííł (USEAP); dódó
- ą. Bee ‘éédahoozinígíí dódó bee nihoot’ánígíí nílch’i naaldooí biigó baa dahane’ dooleeł.

‘AKÉÉDI BEE NIHOOT’ÁNÍGÍÍ (34 CFR § 300.514; RULES IV.N.)

‘Aahdahwiinít’íídi bee nihoot’ánígíí ’éí doo lahgo ‘ánáádoolnííł da ‘ákondi góoldi ‘adeií hooghan bił yah ‘anáá doot’igo 34 CFR § 300.516 dódó Rules IV.Q.

KÉYAH BIŁ HAHOODZOJÍ ‘AK’EHÓ’Í BEE’OONISH (34 CFR § 300.537; RULES IV.O.)

Naaltsoos bikáají bee ‘aha’deet’ąą nidi, USBEdéé’ góoldidi bee nihoot’ánéé’ bik’eh hó’íí dooleeł níigo yee déés’eez, t’áá ‘akót’ée nidi doo ’éí bee ‘aljízh da dooleeł ‘áadóó biniinaa naaltsoos bikáá ‘ályaa’ígíí bee ‘ahóót’I ’ígií doo yidínóoltl’ah da kéyah bił hahoodzoh ‘aadahwiinít’í bił nahaz’áagó ’éí doodago kéyah ‘ashdladiin bił hahoodzoh góoldi bil nahaz’áagó.

‘AADAHWÍINT’Í ‘ALKÉÉNII’NÍL DÓÓ BOHONEEDZÁ ‘ÓLZIN (34 CFR § 300.515; RULES IV.P.)

Kéyah Bił Hahoodzoh Bił ‘Ałk’eh Hólq ‘Óhoo’ah Bił Haz’á Yá ‘Aláqají dahsidáhígíí ’éí doodago yitsésk’eh niiltinígíí tádiinjí ‘azlígídóó t’áadoo dízdiinashdlají ‘aleehí bee ‘aha’deet’á yéé’, ‘éí doodago bee ‘aha’deet’á yéé’ náásdeest’áago da:

- á. ‘Aadahwíint’íldi nihoot’á, ‘áadóó
- á. Bee nihoot’ánígíí naaltsoos béé ‘élyaago t’áá ‘ałchjí bich’í ‘alyaa.

T’áá ‘ałch’ijí ni’iltsoozígíí ‘aadahwiint’í bił hoo’ahígíí nihá náás didoot’áál yiyíkeedgo ‘ísts’áá bisiláóchiín yee lá ‘adooléeł.

‘Aadahwiint’í bił hoo’ah bik’eh saad bee ‘ałha’dit’ah yii’ahígíí ‘óltá’í dóó bimá, bizhé’é éí doodago ‘óltá’ hóyáanii bá bohoneedzág góne’ ádoolníł.

HATSXÍLGÓ ‘AŁHEEŁT’ÉEGO WÓLTS’ÁÁ’ YII’AAH

Hats’ílk’ehgo ‘ałheełt’éego wólts’áá’ bee hwiidoo’aał hwiindzingo ‘amá, azhe’e ’éí doodago ‘óltá’í hóyáanii éí doodago ‘óltá’déé’ yíldóókił (34 CFR § 300.532):

- á. ‘Amá, ‘azhé’é ’éí doodago ‘óltá’í hóyáanii ‘aditehgo bee nihoot’ánígíí doo bił ‘anígó biniinaa t’áá sahdii niilteehígíí (t’óó hóníghanigo bił hoo’ah nidi IAES] bohodeest’ánígíí, ’éí doodago ‘ałk’eh hólq bibeehaz’ánii bik’ehgo ‘aditeh bił yii’ahígíí.
- á. ‘Óltá’déé’ ”ádeiínízinígíí ’éí ‘óltá’í bił ‘ałk’eh hólónígíí ‘adihodiilt’í’ígíí t’áá ‘óltá’di ‘atah ‘óltá’go yee ‘ádił ‘aszihígíí bá baahwiinist’íld nidi 34 CFR §§ 300.530 dóó 300.531 yił da’óltá’igíí ɬahda ‘atfíidoolííł ’éí doodago t’áá haida ‘atfíidoolííłgo ‘át’é.

Bee ni’iltsoozdóó t’áadoo naadiinjí ‘aleehí tsxílgó ‘ałheełt’éego wólts’áá’ ‘ádoolníł (Beehaz’ánii IV.H. bikáá’igíí bik’ehgo ‘á’dooníł). Baadahwíinist’íldóó neeznáájí ‘azlígó ‘ísts’áá’ bisiláóchiín yee ‘ánahodoo’áál.

‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘óltá’í hóyáanii dóó ‘óltá’déé’ bee ‘ałha’deet’ánígíí naaltsoos bikáá’alyaago hast’éé hodoo’níł baa ‘álah ‘aleeh bik’í adizóógó ’éí doodago ‘aha’dit’ahjí ‘é’élneego 34 CFR § 300.506 bee ‘ak’e’eshchíníigíí bik’ehgo ‘ádoolníł, ‘ałheełt’éego wólts’áá’ bee ni’iltsoozígíí tsosts’idjíldóó hasht’e ‘ánalnééh baa ‘álah ‘adooleeł, ‘áadóó ‘ałheełt’éego wólts’áá’ náásdidoot’ih ‘ákondi naaltsoos bee ni’iltsoozigíí t’áá ‘ałch’ijí bíni’beełt’éego ’é’élyaago t’áadoo ‘ashdla’tsáadahjí ‘aleehí ‘ádoolníł.

AŁHEE NI’ÍLTSÓÓS (34 CFR § 300.516; RULES IV.Q.)

AŁHEE NI’ÍLTSÓÓS BEE HOO’AAH

T’áá háishíí bá nihoot’ánígíí dóó bee bá bohodeest’ánígíí doo bił ‘ákót’éego dóó doo bá baanááhwiidinóót’ílgó dóó t’áá háida nihoot’ánígíí dóó bee bá bohodeest’ánígíí doo bił ‘ákót’éego, ‘aadahwiinít’í hotsaají yee ni’doołtsosgo bee báá’ahóót’i. Kéyah bił hahoodzoh ‘aadahwíinít’í bił haz’áají yah ‘adoot’í ’éí doodago kéyah ‘ashdladiin bił hahoodzoh ‘aadahwíint’í bił haz’áají, biniinaa saad hólónígíí ’éí doo böhölníi da.

Háida bee nidzíltsoósigo kéyah bił hahoodzoh 'éí doodago Wáashindoон 'aadahwiinít'i bił haz'áají da; kéyah bił hahoodzohjí shá baa hwiindínóót'íjl dzjnízingo, t'aadoo tádiinjí 'aleehí 'alheelt'éego 'wólts'áq' bikéédoo yíshdookił. Wáashindoон 'aadahwiinít'i bił haz'áají t'áá 'ákót'éego yee has'á (UCA 53E-7-208(4)(a)).

'ALHEE NI'ÍLTSÓÓS BEE HOO'AAH BÍÍDZÓÓH

'Alhee ni'iltsoos 'álñéehgo, 'aadahwiinít'íldi:

- á. Naaltsoos 'aadahwiinít'í yá danaháaztánígíí hadeidiilaa'ígíí la' haadooltsos;
- á. Yéékeedgo 'aniid bénáádahoosdzinígíí la' yídóolts'íjl; 'áadóó,
- á. 'Ániid bénáádahoosdzinígíí la'í silíl'ígo, 'aadahwiinít'íl góne' yáhwiidooł'ááł.

'AADAHWIINÍT'Í BIŁ NAHAZ'ÁQGÓ BEE BÓHOLNÍÍ

Kéyah bił hahoodzoh 'aadahwiinít'í bił nahaz'áqgó IDEA Bee 'Ádaa'áháyá 'Akéstí' biyaadóó há nadoo'áálgó bee bá 'ahóót'i, biniinaa ni'iltsoozígíí 'éí doo bóhólníí da.

GÓÓLDI BIZAADK'EHGO HADILNÉEH

Kwe'é Beehaz'áanii nínígíí 'éí kéyah 'ashdladiin bił hahoodzoh bibeehaz'áanii doo yidínóóltl'ah, kéyah 'ashdladiin bił hahoodzoh bił 'ałk'eh hólq náhást'édiin yihah (Americans with Disabilities Act of 1990) yił nínígíí, (Title V of the Rehabilitation Act of 1973) Naaltsoos Díí góne' 'Ats'íís Háadílnée Bibeehaz'áanii bee wójihígíí, 'éí doodago Wáashindoон bibeehaz'áanii 'óltá'í bił 'ałk'eh hólq bikéstí'ígíí, t'aadoo 'alhee ni'iltsoosí dii beehaz'áani biyaadóó IDEA Bee 'Ádaa' Áháyá 'Ak'éstí', 34 CFR §§ 300.507 biyaadóó yisdzohígíí dóó 300.514 'éí 'ałtsxo bii'dídooł'íjl dóó choidoo'íjl, IDEA Bee 'Ádaa' Áháyá 'Ak'éstí' 'éí 'atxis 'ílífígo baa nitsáhákees.

'AGHA'DIIT'AAHII BICH'I 'AZLÁ (34 CFR § 300.517; UCA 53E-7-208(4)(B); RULES IV.R.)

'AGHA'DIIT'AAHII BICH'I 'AZLÁ 'ÁLNEEH

IDEA Bee 'Ádaa' Áháyá 'Ak'éstí' biyaadóó ni'iltsoozígíí náás didootihgo, 'aadahwiinít'íl góne', 'íinízingo, 'agha'diit'áaanii bich'íl nidoolyéélígíí 'éí;

'Óltá'í bił 'ałk'eh hólónígíí bimá, bizhé'é 'éí doodago 'óltá'í hóyáanii bich'íl nidoolyéél;

- á. 'Amá, azhé'é, 'éí doodago 'óltá'í hóyáanii niniłtsoozígíí bee 'agha'diit'ahii 'éí doodago bee ni'iltsoozígíí t'aadoo biniiyéhí, doo beełt'íegó, biniinaanii 'ádingo, 'éí doodago 'óltá'í bimá, bizhé'é, 'éí doodago 'óltá'í hóyáanii t'áá bahat'aadí t'aadoo biniiyéhí da nidi 'aadahwiinít'íl góne' náás yideest'i'go USBE 'éí doodago 'óltá'í bich'íl nidoolyéél; 'éí doodago
- á. USBE bich'íl 'azláq doo 'éí doodago 'óltá'í bimá, bizhé'é 'éí doodago 'óltá'í hóyáanii bi'agha'diit'ahii bik'ijí, 'éí doodago 'óltá'í bimá, bizhé'é, 'éí doodago 'óltá'í hóyáanii, 'amá, azhé'é 'éí doodago 'óltá'í hóyáanii 'aheełt'éego wólts'áq' yiyíkeedgo, 'éí

doodago t'áádoo 'át'éego 'ádahóót'íid dóó bikéédóó, hwé'áts'igo, naníledii 'aníltl'ahgo, 'éí doodago 'aadahwiinít'í báá 'aleehígíí deideeskidgo.

Béeso IDEA biyaadóó danéédéehígíí 'éí doo 'agha'diit'aahii bich'í nidoolyéél da 'éí doodago 'aadahwiinit'í bídadéét'i'ígíí 'éí doodago 'aahdahwiinít'í 'alkéé 'ádahoonííl IDEA bee 'ádaa' 'áháyá 'ak'esti' bídadéét'i'ígíí. 'Ólta'déé' 'aadahwiinít'í bee nihoot'ánígíí dóó 'áhodooníílígíí bee nidoonishgo IDEA bibéeso choidoo'ííl bee haz'á.

NÁ'ÁLYÉÉH

'Aadahwiinít'íidi 'agha'diit'aahii béeso bich'í nidoolyéélígíí IDEA bee 'ádaa' áháyá 'ak'esti' biyaadóó 'akondi dii 'alkéé haz'áago doo ḥahgó 'ánáálníílgó:

- á. Nályééh 'éí t'áá beelt'ée góne 'ádoolnííl t'áákqo báá da'ílínígíí bik'ehgo bee nihoot'ánígíí bik'ehgo dóó 'é'elyaa'ígíí binahjí nit'oolyéél.
- á. Niilyéhígíí 'éí doo díkwíidida 'alháánániilyáago 'ádoolnííl da 'éí doodago doo yizhdoolbííl da. béeso.
- á. 'Agħa'diit'aahii bich'í niilyéhígíí 'éí doo yidoołbííl da, dóó bee 'ádahóót'íidígíí doo nát'áq hach'í násdláa da dooleeł, bee nihoot'ánígíí dóó binjishnishígíí naaltsoos bee hadilyaa dóó bikéédóó 'ámá, azhé'é éí doodago ólta'í hóyáanii bee 'alħa'deet'ánígíí:
 - a. Béeso haiyínílígíí 'éí yoołkáál bik'ehgo 'ádoolnííl Beehaz'áanii 68 Wáashindoon bibeeħaz'áanii 'aadahwiinít'í bił hazz'ájí bik'ehgo 'éí doodago, 'aadahwiinít'í bił hazz'ájí 'alkéé' 'áhoonííl bik'ehgo, 'aadahwiinít'í bił hahoolzhiżh dóó neeznááji;
 - b. Neeznáájí 'azljjidóó béeso doo niidzíílgó; dóó
 - c. 'Aadahwiinít'íidéé' 'éí doodago 'aadahwiinít'í bił hazz'ájí 'alkéé' 'áhoonííl bisiláóchííñ bee nihoot'áqadóó bik'ijí 'ámá, azhé'é béeso bee yinílígíí t'áá tl'óójí niilyéhígíí doo bił 'alheelt'ée da, t'áá bi'ohgo hach'í niilyé.
- é. 'Agħa'diit'aahii bich'í niilyéhígíí 'éí doo IEP bídéét'i'ígíí yiniiyé 'alħah nádleehígíí doo bich'í nidoolyéél da 'ákondi 'aadahwiinít'í bił hazz'ájí 'alkéé' 'áhoonííl binahjí 'éí doodago góoldi yee nihoni'áago, 'éí doodago kéyah bił hahoodzohdéé' 'ánīgo 34 CFR § 300.506.
- é. Hasht'e 'ánálnéé bee hoo'a' 'éí doodago góoldi yee nihoni'á ha'níi nidi 'áadóó t'óó 'agħa'diit'aahii yee béeso 'íidoolnííl biniiyé 'alħah 'adooleeł da.
- é. 'Agħa'diit'aahii bee yinílígíí dóó yee naashnishígíí 'éí 'ámá, azhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii bich'í nidoolyéél 'áadóó tl'óó'déé' béeso bich'í bó'ookáá'ígíí doo yiniizíí da.

'Aadahwiinít'í bił hazz'áqadéé' 'agħa'diit'áahí bich'í nidoolyéélígíí t'áá 'achí nidoolyéél, 'aadahwiinít'í 'íniizíí go:

- á. 'Amá, 'azhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii, éí doodago 'ámá, azhé'é, 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii bi'agħa'diit'aahii, 'áadahwiinít'í t'áá bił hahoolzhiżhgo baa saad hólónígíí t'áadoo 'át'éego haidinéest'i'go;
- á. 'Agħa'diit'aahii bich'í niilyéhígíí bee lá 'azljjí'ígíí 'alħéé'ii keedígíí t'áqakq 'alħéedah'ískééeígíí yiláahgo yókeed, nááná ḥa' agħa'diit'aahii t'áá bił 'aheeħt'éego naalnish dóó yáá 'éehōsin nidi;

- á. Bina'azhnishígíí t'áá ‘íiyisí ‘ályaa’ígíí biláahgo ‘ályaa, t'áá bahat'aadí doo beełt’ée da nidi; ’éí doodago
- é. ‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii bi agha’diit’aadhii ‘áyilaa’ígíí ‘ałheełt’éego wólts’áą’ bee nihoot’ánęę ‘áadoo ‘ólta’ bił haz’ąądóó yił hoolne’ da beehaz’áanii 34 CFR § 300.508 t’áadoo bik’ehgo ‘é’elyaa da.

‘Agha’diit’ahii bich’í nidoolyélígíí doo yee lá’í alehgó, bił ‘ałk’eh hóló bił da‘íniíshjí bee nihoot’ánigíí ‘aghá’diit’ahii bich’í nidooyéélígíí ha’nitáago 20 USC § 1415(i) biyaadóó naaltsoos nidooltsos t’áadoo tádiinjí ‘ałheełt’éego wólts’áą’jí bee ni’iltsoozdóó (UCA 53E-7-208(4)(b)).

Beehaz’áanii ‘ániid yisdzohígíí ‘aghadiit’ahii bich’í nidoolyéél nínígíí bee nihoot’ánigíí ’éí doodago góoldidi ‘ałkéé ‘ádafoonílígíí kéyah bił hahoodzo ’éí doodago ‘óltadéé’ t’áá baahat’áadí haidínéést’i’go IDEA bee ‘ádaa’áháyá bik’éstí’ bipeehaz’áanii k’étí’.

‘ÓŁTA’Í ‘ÁT’ÉIDOO ‘AADAHWIINÍT’Í BIDINÍNÁ (34 CFR § 300.518; RULES IV.S.)

Beehaz’áanii binahjí, nihoot’aa biba ‘ájít’éego ’éí doodago góoldi ‘ałkéé ‘áhooníł ‘ałheełt’éego wólts’áą’ yii’ahgo, ‘ólta’déé dóó ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii lá nízingo, ‘ólta’í baahwiinít’ínígíí t’áá ‘ólta’di ‘ólta’ dooleeł.

Baa saad hólónígíí kéyah bił hahoodzoh bi’ólta’jí yiniiyé hadiilaago, ‘ólta’í, bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii yee lá ‘aslı́igo, t’áá kéyah bił hahoodzoh bi’ólta’jí ‘ólta’ dooleeł.

USBEdéé’ ‘ałheełt’éego wóltsqá’ ‘ályaadóó bik’i’jí ‘ísts’áą’ bisiláóchiin yee nihoní’áagó’ ‘ólta’í bimá, bizhé’é, éí doodago ‘ólta’í hóyáanii t’áá háadida ‘ólta’go bá yá’át’éeh hwiinidzingo, ’éí ‘ólta’déé’ dóó ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hoyáanii yee ‘ałha’deet’ąągo baa nitsáhákees dooleeł.

‘ÓLTA’Í BIŁ ‘ALK’EH HÓLQ ‘ADITEHGO BIŁ HOO’AAH ‘ALKÉÉ ‘ÁHOONÍL

‘ÓLTA’ YÁ NIDAALNISH BEE ‘ÓHÓLNÍH (34 CFR § 300.530; RULES V.A. – C.)

IDEA dóó Beehaz’áni bee ‘oonish bik’eh, ‘ólta’ dóó ‘ólta’í bił ‘alk’eh hólq didootehgo bi beehaz’áni ‘alkéedaasdzhoh naaltsoos hadilyaa dóó hadít’ée doo dóó bee da’ínísh dooleeł.

“Hashké bee na’nitin” Beehaz’áanii biyi’ choo’ínígíí, éí ólta’gi beehaz’áanii k’ijiniti’go díí bik’ehgo ólta’ yik’ehgo í’doolníl. Hashké bee na’nitin Beehaz’áanii bii’ yisdzohígíí éí doo atxí’doolnílgo na’nitinígíí t’áá yił níida éí baa hóchí’ UCA 53G-8-302. Rules I.E.12.

‘ALKÉÉ ‘ÁHOONÍL BIK’EHGO BAADAHWIINÍT’Í

‘Ólta’ yánidaalnishígíí ‘áhooníl bik’eh baa nitsáhákees dooleeł binahjí ‘ádoolnílígíí ’éí doodago nááná lahdi ‘ólta’í bił ‘alk’eh hólqnígíí bee bá nitsáhákeesgo Beehaz’áanii V.B bii’ yisdzohígíí bik’ehgo, ‘ólta’í bił ‘alk’eh hólqnígíí ‘ólta’di bibeihaz’áanii yee ‘ádihodiilt’i’go.

‘ALKÉÉ ‘ÁHODOONÍL BIŁ HOO’AAH

‘Ólta’ yánidaalnishígíí ‘ólta’í bił ‘alk’eh hólqnígíí t’áá haada yit’éego ‘ólta’ bibeihaz’áani k’eeníti’go k’ad ‘ólta’di nahgó hadoot’eeł dóó t’áásahdii bił haz’ąągo ‘ólta’do bee haz’ą (IAES), nááná lahdi, ’éí doodago doo ‘ólta’da doo, t’áá ‘alkéé’ neeznaajíjí ‘ólta’déé’ hadoolteeł (‘ólta’í doo bił ‘alk’eh hólqnígíí bee baa nitsáhákeesígíí at’éego ‘ádoolníl), neeznáají biláá’iilkahgo t’áá ’éí ‘ólta’ bii’ yighahígíí t’áásahdi ‘ánáhóót’íd nidi, t’áá ‘ákót’ée nidi doo ’éí ‘ólta’ bits’ąądi nidooltééł da 34 CFR § 300.536 dóó Rules V.D.

‘Ólta’í bił ‘alk’eh hólqnígíí ‘ólta’dóó nahgóó haalt’e’go neeznáajíjí t’áá ‘ólta’ bii’yiha’hígíí, ‘ólta’ nahdóó haalt’e’ bidiníná bił ‘alk’eh hólq ‘óhoo’ahjí t’áá bee bá ‘ahóót’i’ dóó bił na’anish dooleeł 34 CFR § 300.530(d) dóó díí Rules V.C.

‘ÓLTA’ YÁ NIDAALNISH BI BEE ‘ÓHÓLNÍH

‘Ólta’í ‘ádihodiilt’i’ígíí biniinaa ‘ólta’dóó nahgó haalt’e’go doo ’éí neeznáají biláágó ‘íidoolkáál da, yee ‘ádihodiilt’i’ígíí doo ‘éí ‘ólta’í bił ‘alk’eh hólqnígíí biniinaa ‘ahóót’íd da (Baa Nitsáháskeezgo ‘Ádziidzaa Bee Nihoot’á bee hadilyaa’ígíí dínlíl’íl), ‘ólta’ yá nidaalnishígíí bee ‘adidootehígíí ‘alkéedaasdzhohígíí bik’ehgo ‘ádooníl, ‘ólta’í doo bił ‘alk’eh hólq bá é’élneéh nahalinígíí ‘át’éego ‘ádoolníl dóó ‘ánéézahjí, ‘ákondi neeznáají nahgóó haalt’e’go t’áá bee bá ‘ahóót’i’ dóó bił na’anish dooleeł.

BEE BIŁ NA’ANISH

‘Ólta’í bił ‘alk’eh hólq ‘ólta’dóó nahgóó haalt’ego:

- á. T’áá náás ‘óhoo’ah bee bíká’e’yeedígíí bá holqogo ‘óolzin doo ‘áko t’áá ‘ólta’ dóó ‘óhoo’ah yíneedlí dooleeł, t’áá sahdii bił haz’ąą nidi, ‘áadóó ‘ólta’ yee bá ‘asdzohígíí yaa doogáál dóó IEP bá ‘ályaa’ígíí bik’ehgo ‘óhoo’ah doo; ‘áadóó

- a. ‘Ólta’í bá bohónéedzágó, ’át’éegi yee naha’náago naalkaah bá ‘ádoolnííl (FBA), dóó ‘áát’íílgí bee ‘áká’e’eyeed dóó yinaalnishígíí ɬahgo ‘át’éego bá ‘ánáálnííl ‘áko doo háádida doo yee ‘ádihodidoołt’ih da.

Díí bee nit’oonishígíí ’éí IAES bii’yisdzoh.

‘Ólta’dóó ‘ólta’í bił ‘álk’eh hólónígíí nahgó haalt’e’go t’áá bił ‘oonish dooleeł t’áá ‘ólta’dóó doo ‘ólta’ bił haz’áadi doo ‘ólta’ da dooleeł neeznaajííjí ’éí doodago t’áá bi’oh dóó t’áá ’éí ‘ólta’ yihahígíí biyi’, t’áá ‘ólta’í doo bił ‘álk’eh hólónígíí ‘át’éego baa nitsáhákees dóó bił ‘oonish dooleeł.

‘Ólta’í bił ‘álk’eh hólónígíí ‘ólta’déé’ haalt’ego neeznáá yiskáají t’áá ’éí bii’yihahígíí biyi, ahgóó haalt’e’dóó doo neeznáájí ‘aleehgó dóó doo nááná ɬahdi niitíígó 34 CFR § 300.536 dóó díí Rules V.D., ‘ólta’ yił nidaalnishígíí, yá’ólta’í bił baa hwiinist’íídgó, haa yit’éego dóó haa nizahjí bíká’e’eydígíí, ‘áadóó ‘ólta’ yee bá ‘asdzhohígíí yaa doogáál dóó IEP bá ‘ályaa’ígíí bik’ehgo ‘óhool’ahh doo.

‘Ólta’í nahgóó haalt’e t’áá sahdii haz’áadi ‘óhool’ahhgo, ‘ólta’í IEP yaa ‘álah nádleehígíí yaa nidadóot’ííl dóó beel’téego bił ‘oonish dooleeł.

‘ADITEH BINIYÉ NÁÁNÁ ŁAHDI NIILTEEH (34 CFR § 300.536; RULES V.D.)

‘Ólta’í bił ‘álk’eh hólónígíí ‘ólta’dóó nahdóó haalt’e’ dóó nááná ɬahdii niilteehgo, díí biniinaa nááná ɬahdii bił hoo’ahh dooleeł:

- á. ‘Ólta’dóó neeznáájí dóó bilááhgó nahgóó haalt’e’ dooleeł; ’éí doodago
- ä. ‘Ólta’í díkwíidi shíí nahgóó haalt’e ‘áadóó bits’ájadóó naawolní:
 - a. Díkwíidi shíí nahgóó hanáált’e dóó neeznáájí bilááh silíí ɬa’ nááhai biyi;
 - b. ‘Ólta’í ‘ááníílígíí ‘áltseédáá’ ‘ádzaa yéé’ t’áá ‘áłheełt’é dóó t’áá ’éí biniinaa nahgó ha’hodoolt’e; ‘áadóó
 - c. ‘Ánízahjí náhgóó haaho’dilt’éehígíí biniinaa, ‘ánízáádgóó hááho’dilt’ee, dóó t’áá ‘áhájá.

‘Ólta’dóó ‘áhoonílígíí binahjí nahgó hááhodilt’éehígíí biniinaa nááná ɬahdii nidoolt’éél. Díí baa nitsáhákeesígíí dóó binahat’áhígíí ‘áłheełt’éego dinóó’ííl dóó góoldijí bik’ehgo ‘ádahoodoonííl.

“Ólta’ hats’áá’ bi’oh ál’ííhgo”, Beehaz’áanii biyi’ choo’í, éí ólta’í bi’ólta’ bits’áá’ bi’oh ál’ííhgo t’áá yiñí díí ólta’gi nidaalnishí ákót’éego ádayiíl’ííh, IEP yinidaha’áhígíí éí doodai’ ɬahdóó íká anídaalwo’íígí éí doo atah yinidaha’áada, ákoh ólta’í FAPE bá lá adooleeł. Ákoh, díígi át’éego ólta’í beehaz’áanii k’ínéítihgo ólta’déé’ ats’ánabíłt’eehgo da, t’áá kót’éego nináháhááhgo, éí k’ad ólta’í sidáhígi náádáál bi’di’doo’niíl, Rules.I.E.11.d. bik’ehgo.

Beehaz’áanii biyi’ choo’í, ólta’í bi’ólta’ bi’oh ánál’ííhgo éí díí ólta’gi nidaalnishígíí yinidaha’á díí ólta’í beehaz’áanii k’ínéítihgo biniinaa, doo éí ólta’í bi IEP yinidaalnishígíí ádaat’íída díí ólta’í FAPE bá lá adooleeł danízingo da biniyé.

Ákoh, ólta’í ólta’déé’ ats’á nábi’dilt’éehgo beehaz’áanii doo yik’eh hól’íígo da biniinaa, t’áá kót’éego nináháhááhgo da, éí k’ad ólta’í sidáhígií da náádáál bi’di’doo’niíl. Éí binahjí’, hashké

na'nitin bik'ehgo i'ool'ijílgíí 34 C.F.R. §§ 300.530 through 300.536 biyi' dóó díí Rules V dabikáá' bik'ehgo i'doolnííł, ákoh díí táá'go alkéé' daasdzhohígíí da bik'ehgo i'ílyaago da éí ɬahgo i'doolnííł:

1. Ólta'í t'áá da'ólta'í góne' atah nádzáago da;
2. Ólta'í díí IEP binahjí' t'ahnidi bíká aná'áwo'go da; 'áadóó
3. Dóó ólta'í álkchíní doo bąąh dah na'az'ánígíí yił yah anájahgo da k'ad sidáhígíígi. 71 Fed. Reg. 46715 (Aug. 14, 2006).

BAA NITSÁHÁSKEEZGO 'ÁDZIDZAA BEE NIHOOT'Á (34 CFR § 300.530; RULES V.E.)

'Ólta'í bił 'alk'eh hólónígíí 'ólta' bibeethaz'áanii k'éíníti'ígíí biniinaa nááná ɬahdii nidoolteeł bohodeest'anígíí t'áadoo neeznáájí 'aleehí, 'ólta'déé', 'amá, azhé'é, 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii, dóó 'ólta'í IEP 'atah nidaalnishígíí ('amá, azhé'é, 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii dóó 'ólta'déé yee dahodeezh'áago) 'ólta'í binaaltsoos t'áá 'ałtso deidínóół'ííł, 'ólta'í bi IEP, bá'ólta'í ha'íisidígíí, dóó 'ólta'í bídéét'i'ígíí 'amá, azhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii binahjí:

- a. 'Ólta'í 'ádzaa'ígíí baa nitsínááhákeesgo, 'éí doodago bił 'alk'eh hólónígíí yiniinaa 'ádzaa; 'éí doodago.
- a. 'Ólta'í 'ádzaa'ígíí 'ólta'déé' t'áadoo IEP yik'ehgo 'áda'iilaagó biniinaa 'ádihodiilt'i.

'Áhóót'iidígíí 'éí 'ólta'í bił 'alk'eh hólónígíí binahjí 'ahóódzaa, 'ólta'déé', 'amá, azhé'é, 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii, dóó 'ólta'í IEP 'atah nidaalnishígíí 'ólta'í doo 'ákódzaa'ígíí, 'éí doodago 'ólta'í bił 'alk'eh hólónígíí biniinaa 'áhoodzaa 'éí doodago 'ólta'í 'ádzaa'ígíí 'ólta'déé' t'áadoo IEP yik'ehgo 'áda'iilaagó biniinaa 'ádihodiilt'i.

- a. Áhóót'iidígíí éí díí bits'ájdóó áhóót'ííł, éí doodoo díí bits'ájdóó dóó díí bídéét'i'go da, 'ólta'í bił alk'eh hólqogo biniinaa; éí doodai'
- a. Áhóót'iidígíí éí ólta'déé' IEP bik'eh i'il'ínígíí t'áadoo yik'ehgo i'il'iilaagó da.

'Ólta'déé', amá, azhé'é, 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii dóó 'ólta'í IEP 'atah nidaalnishígíí 'ólta'í doo 'ákódzaa'ígíí 'éí 'ólta'í 'ólta'déé' t'áadoo IEP yik'ehgo 'áda'iilaagó biniinaa 'ádihodiilt'i'ígíí 'ólta' bąąh siláago bee 'anáhóót'i'ígíí hasht'é deidoolnííł.

'ÓLTA'Í BIŁ 'ALK'EH HÓLQNÍGÍÍ YINIINAA 'ÁHÓÓT'ÍÍD

'Ólta'déé', amá, azhé'é, 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii dóó 'ólta'í IEP 'atah nidaalnishígíí 'ólta'í 'ádzaa'ígíí 'éí bee báǵdahaz'áanígíí biniinaa 'ádzaa, IEP yił nidaalnishígíí:

- á. T'áá háídíí da:
 - a. FBA 'ádeidoolííł, 'ákondi 'ólta'déé' 'ólta'í t'ahdoo 'ánéhékéédáq' t'áá 'ídáq FBA la' 'ádayiilaago biniinaa ɬahdii nináánált'e'go, dóó 'át'ííł ɬahgo 'ánáálnííł binahat'a' (BIP) dóó 'ólta'í bá, 'éí doodago
 - b. BIP t'áá 'ídáq' ályyaago, BIP nánéél'íigo, dóó ɬahgo 'ánalyaago, 'áko 'át'éego yee ɬahgo 'ádoolnííł; dóó

- a. Doo ‘ákódzaa’ígíí ɬahgo ‘át’éego néél’íigo daasdzhohígíí yaa halne’, ‘ółta’í haalt’e’déé’ ‘ákóónidoodáál, ‘ákondi ‘amá, azhé’é, ’éí doodago ‘ółta’í hóyáanii dóó ‘ółta’déé’ yee lá’í danilíigo náánálahdii niilt’íigo ’éí BIP binahjí ɬahgo ‘ánalyaa.

T’ÁÁ NINTŁ’AGO HOO’A’GO

‘Óltá’di nidaalnishígíí ‘óltá’í nahgóó hadeideelt’e’go IAES bił haz’ąqdóó ‘ákondi dizdiinashdla’jíjí biláágó ‘iidookáál da, ‘óltá’í bił ‘alk’eh hólónígíí yiniinaa ‘ádzaa’ígíí t’áadoo baa nitsáhákeesí, ‘óltá’í:

- a. Yee ‘ati’doolílígíí ‘óltá’góó yideezláago, yideez’áago (‘áayiłnínígíí wóyahdii daasdzhoh) ‘éí doodago ‘óltá’di yee ‘ati’doolílígíí yideezláago, yideez’áago, éí doodago ‘óltá’di t’áá ha’át’éego nitsaago ‘áłah ‘áleehgo, USBE bee böhólniihgo haz’á ’éí doodago ‘óltá’di;
- a. T’áá bił bééhózingo dóó ‘azee’ tsina’iilhígíí choyooł’íigo (‘áayiłnínígíí hóyahdii dabikáá), ’éí doodago baa nahaniihgo ’éí doodago ɬa’da neidiyoohlñih yiniiyé yína’ídílkidgo (‘áayiłnínígíí hóyahdii dabikáá) ‘óltá’di, óltá’di t’áá ha’át’éego nitsaago ‘áłah ‘áleehgo, USBE bee böhólniihgo haz’á ’éí doodago ‘óltá’di; ’éí doodago
- a. T’áá yeigo náánála ‘átíyiilaa (‘áayiłnínígíí hóyahdii dabikáá) ‘óltá’di, óltá’di t’áá ha’át’éego nitsaago ‘áłah ‘áleehgo, USBE bee böhólniihgo haz’á ’éí doodago ‘óltá’di;

BAA NITSÁHASKÉEZGO ‘ÁDZIDZAA BEE NIHOOT’Á ‘ÁAYIŁNÍNÍGÍÍ

Díí kwe’é dabikáá dóó daasdzhohígíí, ‘áayiłnínígíí choo’íí dooleel:

Naadlo’go choo’í ’éí ‘azee’ ’éí doodago t’áá binált’éego ‘ályaa’ígíí ’éí doodago ‘azee’ naaltsoos bee hadít’éhígíí doo ‘aadoolyéél da, díí biyaadoo dabikáá’ I, II, III, IV, ’éí doodago V biyaadóó 202(c) Naadlo’go ‘Azee’Choo’í Bibeehaz’áanii (21 USC § 812(c)).

‘Azee’ Doo Beehaz’áq Da ‘áayiłnínígíí ’éí naadlo’go ‘ályaa nidi ‘azee’ doo beehaz’ąagó choo’í, naalyé, ’éí doodago ‘azee’ ‘álí naaltsoos bee bik’i’ni’ít’ąago bił haz’á ’éí doodago bee haz’ąago naalyé ’éí doodago choo’í Naadoólo’ ‘Azee’ Choo’í Bibeehaz’áanii bikáá’ (21 USC § 812) ’éí doodago Wáshindoon bibeehaz’áanii biyaadóó.

Yéego ‘Ats’íis ‘Atélyaa ‘áayiłnínígíí ‘ats’íis ‘atélyaa’ígíí ‘iiná k’asdą́ą baanáádiilyáago, yéigo atélyaa biniinaa yéigo bił hodiniigo, hadínéést’i’go ‘áadóó biniinaa ‘ats’íis ɬahgo ‘ádzaga’ ’éí doodago ‘ats’íis bits’áóz’á báqá dahoo’ágo, ‘ats’íis biyi’dii, ’éí doodago ‘áni’ si’ąagi (18 USC § 1365). Yéego ‘ats’íis ‘atélyaa ’éí doo ho’dizhgishgo, hééldáazgo, dashdiilth’iizhgo, ho’doodlidgo, hats’íis ɬahgo ‘ályago, biniinaa dzineezgaigo, hatah honiigaigo, ’éí doodago, ‘ats’íis ɬahgo ‘ádzaga’ ’éí doodago ‘ats’íis bits’áóz’á báqá dahoo’ágo, ‘ats’íis biyi’dii, ’éí doodago ‘áni’ si’ąagi, ’éí doodago t’áá haada yit’éego ‘atihodiilyaago, t’óó hónighánjíjí bits’ąqdooh qaqdahoo’ah nidi (18 USC § 1365).

Bee ‘atídoolníílti’ ‘áayiłnínígíí ’éí t’áá haada yit’éego bits’ąqdooh ‘atí’doolnííłgo, naalyéego, naat’áago, ’éí doodago hináago ’éí doodago doo hináa da, choidoo’íí, ‘iiná bee nidoolt’ih ’éí doodago yéego ‘ats’íis ‘atídoolníílt, ‘ákondi doo ‘áayiłnínígíí ’éí biihnáwo’í bibéézh naaki dóó ‘ańní’ asht’ish ‘ániłtsogo (18 USC § 930).

BEE ‘ÁDAA’ ÁHÁYÁ ‘AK’ÉSTI’ BINAALTSOOS (34 CFR § 300.530(H); RULES V.F.)

‘Ólta’í bił ‘ałk’eh hólónígíí nahgó haalt’e’ dóó nááná ɬahdii niilt’eeh bohodeest’áqdóó ‘ólta’ bibeehaz’áani k’éti’ígíí biniinaa, ‘ólta’déé’ ‘amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii yee yił hodoolni dóó bee ‘ádaa’ ‘áháyá ‘ak’ésti’ bee hólqnígíí bił béhózin dooleeł.

HOO’AAHGI BÉÉ HODOOZÍŁ (34 CFR § 300.531; RULES V.G.)

‘Ólt’í IEP bá ‘ályaa’ígíí binahjí IAES ba ‘ádoonííl ‘ólta’í ‘ádzaa’ígíí ’éí doo bił ‘ałk’eh hólónígíí yinnaa ‘ádzaa da, nahgóó haalt’e dóó nááná ɬahdii niilteehígíí ‘át’é, ’éí doodago yinnaa ‘át’éhígíí ’éí T’aa Sahdii ‘Át’é biyaadi yisdzoh Rules V.E.5 biyi’.

NÁÁ WÓDAHDII WÓKEED (34 CFR § 300.532; RULES V.H.)

NÁÁ WÓDAHDII WÓKEED ‘AŁKÉÉ HAZ’Á

‘Ólta’í bił ‘ałk’eh hólónígíí bimá, bizhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii beenihoot’ánígíí doo bił ‘ákót’éego ‘ólta’í niilteehgi ’éí doodago Baa Nitsáhákeesgo ‘Ádziidzaa, ’éí doodago k’ad bił haz’áni góne’ ‘ólta’go ‘ólta’í ’éí doodago táá haida ‘átéidoolííl bił nawólní, ‘ałheełt’éego wólts’áą’ bee ni’ítsooz yéę góoldi náá wódahdii naaltsos ḥa nidooltsos.

‘ÍSTS’ÁĄ BISILÁÓCHÍÍN BEE ‘ÓHÓLNÍÍH

‘Ałheełt’éego wólts’áą’ bisiláóchíín bee ni’ítsoozígíí yídóółts’ííl dóó binahjí nihodoo’áál. Yee nihoni’ánígíí, ‘ísts’áą’ bisiláóchíín:

1. ‘Ólta’í bił ‘ałk’eh hólónígíí nahdéé’ haalt’e’ dóó t’áá ‘ákqó nidooodáál biniinaanii ’éí IDEA ’éí doodago beehaz’áanii bii’ yisdzohígíí t’áadoo bi’ilyaa da ’éí doodago ‘ólta’í bił ‘ałk’eh hólónígíí yiniinaa ‘ádzaa; ’éí doodago
2. ‘Ólta’í bił ‘ałk’eh hólónígíí nááná ɬahdii nidooltéél yídóókił IAES t’áá beełt’éhígíí doo ’éí dízdiinashdlají bilááhgó ’iidookáál da, ‘ísts’áą’ bisiláóchíín yaa nitsézkéézgo’éí k’ad bił haz’áni góne’ ‘ólta’go ‘ólta’í ’éí doodago táá haida ‘átéidoolííl bił nawólní.

T’áá wódadii yah ‘ánáádot’ih hwiindzingo bee haz’á dóó díkwíidi da háádot’ih ‘ólta’déé ‘íinízingo ‘ólta’í k’ad bił haz’áni góne’ ‘ólta’go ‘ólta’í ’éí doodago táá haida ‘átéidoolííl bił nawólní.

TSXÍŁGO ‘AŁHEEŁT’ÉEGO WÓLTS’ÁĄ’ YII’AAH

‘Aadahwíínt’í bił hoo’ahh bik’eh ‘adidooteh biniiyé, ‘amá, azhe’e ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ’éí doodago ‘ólta’déé’ saad dahólónígíí t’áá beehaz’áągo ‘ańheełt’éego yídoolts’ííl bee hwiidoo’áál.

‘Ólta’déé’ dóó Kéyah Bił Hahoodzoh Bił ‘Ałk’eh Hóló ‘Aláqají Dahsidáhígíí tsxíłgo ‘ałheełt’éego wólts’áą’ yee hwiidoo’áál, bee ni’ítsoozdóó t’áadoo naadiinjí ‘aleehí baa ‘álah ‘adooleeł. ‘Ísts’áą’ bisiláóchíín t’áadoo neeznáájí ‘aleehí nihodoo’áál.

‘Amá, ‘azhé’é éí doodago ‘ólta’í hóyáanii dóó ‘ólta’déé’ ‘álah ‘aleehígíí bik’í ‘adidizoh yee lá’í danilíjigo naaltsoos byikáá ‘ádeidoolnííl éí doodago ‘aha’dit’áah bee hwiidoo’áál:

- á. Bee ‘ahadit’áah baa ‘álah ‘aleehígíí ’éí t’áadoo tsosts’idjí ‘aleehí ‘ádoolnííl bee ni’íltsoozdóó; ‘áadóó
- á. ‘Ałheelt’éego wólts’áq’ bee hwiidoo’aał ‘ákondi baa saad wólónígíí t’áá ‘ałch’ijí hasht’eedayiidlaago t’áadoo ‘ashdlats’áada yiłkaahí bee ni’íltsoozdóó.

Yaa nídaat’ínígíí da doo ałheelt’éego yee lá da’ dooleeł da díí baa hwiinít’ínígíí náás náádidoot’áál da ha’níigo. Éí binahjíl, yaa nídaat’ínígíí ɬahdóó asht’éedoolnííl biniyé binahat’áago éí doodai’ baa hwiinít’íjigo dóó t’ahdoo yee t’áálá’í daaleehgo díí naaltsoos bee niiltsoozígíí 15 jí yiská biyi’, ákoh álah ná’ádleehígíí t’áá náás hoolzhish doo.

Ísts’áq’ binaanishígíí éí doo bá haz’áq’ da díí naaltsoos niiltsoozígíí baa hwiinít’íjigo náás hoolzhishdoo didooniilígíí.

Díí tsxíílgoo bee nihoot’ánígíí ’éí ts’ída ‘akéedi dóó bee niilt’éeh, ‘ákondi bee haz’áanii 34 CFR § 300.514(b) ’éí doodago 34 CFR § 300.516 bik’ehgo.

NÁÁ WÓDAHDII WÓKEED BIDINÍNAH NIILTEEH (34 CFR § 300.533; RULES V.I.)

‘Amá, azhé’é, éí doodago ‘ólta’í hóyáanii éí doodago ‘ólta’déé’ ‘aheełt’éego wólts’áq’ bee ni’íltsoozígíí náá wódahdii wókeedgo ‘ólta’í IAESdi sidáa doo ‘aadahwiinít’íjí bidiníná ’éí doodago yoołkáál bee nihoot’ánéé’ bee i’íí’áago ‘Ólta’ Yanidaalishh Bee’óhólniih naaltsoos bee siłtsoozígíí bikáá, t’áá háají shíí ‘áłtsé ‘áhoodzaaí’ígíí, ‘ákondi ‘amá, azhé’é, éí doodago ‘ólta’í’.

‘ÓLTA’Í BIŁ ‘AŁK’EH HÓLQ ‘ÓHOO’AAHJÍ DÓÓ T’ÁÁ ‘ÁKÓT’ÉEGO BIŁ DA’ÍNÍÍSH BIŁ HAZ’ÁAJÍ DOO BEE BÁ ‘AHÓÓT’I’GÓ BEE BAA ‘ÁHÁYÁ (34 CFR § 300.534; RULES V.J.)

BEE BAA ‘ÁHÁYÁ

‘Ólta’í bił ‘ałk’eh hólq ‘óhoo’aaħjí dóó t’áá ‘ákót’éego bił da’íníísh bił haz’áají doo bee bá ‘ahóót’i’gó IDEA biyaadóó dóó ‘ólta’í ‘ólta bibeeħaz’áanii yee ‘ádiħodiilt’i’go, ‘ólta’í t’ahdoo ‘ádiħodiilt’éé ‘ólta’déé t’áá ‘ídqá ‘ólta’í bił ‘ałk’eh hólqogo bił béħózingo binahjíl t’áá ‘akót’éego ‘ólta’í bik’éstí’.

‘ADIDOOTEHGO BAA ‘ÁKOHWIINDZIN

‘Ólta’déé’ t’áá ‘ídqá ‘ólta’í bił ‘ałk’eh hólqogo bił béħózin dooleeł t’ahdoo ‘ádiħodiilt’éé yéqđáq’ bininaa ‘adidooteh bił hoo’áah, ‘áko:

- á. ‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii bi’diił’áhígíí naaltsoos yikáá ‘áyiilaago ‘óhólnih bąą silahígíí ’éí doodago ‘ólta’ yá nidaalnishiġíí, ’éí doodago bá’ólta’í, ‘ólta’í ‘óħooħ’aaħígi bee bich’í ‘ánáħóót’i’ dóó bił ‘ałk’eh hólq ‘óhoo’aaħjí dóó t’áá ‘ákót’éego bił da’ínííshjíl yídin nilj;
- á. ‘Amá, azhé’é ’éí doodago ‘ólta’í hóyáanii ‘ólta’í nidoolkaah; ’éí doodago

- á. Bá'ólta'í, 'éí doodago 'ólta' yá nidaalnishígíí, hada'íísidgo yinahjí 'ólta'í 'óhoo'ahgi bee bich'í 'anáhóót'I'ígíí bida'dii'l'áago bił 'alk'eh hóló yá 'aláqají sidáhígíí 'éí doodago 'ólta'gi 'óhólnii báqá siláhígíí bił hóone'.

BEE ŁAHGOO 'ÁT'É

'Ólta'dóó 'ólta'í bił 'alk'eh hóló doo bił bééhózin da biniinaanii 'éí:

- á. 'Amá, azhé'é, 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii:
 - a. 'ólta'í nidoolkahígíí t'aadoo yee hoo'ah da;
 - b. IDEA biyaadoo bee nidoonishígíí doo yinízin da; 'éí doodago
 - g. IDEA binahjí 'ólta'í naaskáá dóó bééhózingo 'ólta'í doo bił 'alk'eh hólóq da.

DOO BÉÉHOOZÍIGÓ 'ÁDOOLNÍÍLGÓ BEE HOO'AAH

'Ólta'déé' 'aditeh yee hoo'ahgo 'ólta'í bił 'alk'eh hólónígíí doo bił bééhózingo, yee 'ádihodiilt'i'ígíí dóó biniinaa ólta'í didootehígíí t'aá 'ólta'í doo bił 'alk'eh hólónígí nahalingo haa nitsáhákees dooleel.

'Ólta'í nidoolkah yéékeedgo 'ádihodiilt'i'dóó bik'ijí, bee nidoolkahígíí t'aá tsxíílgó 'ádoolnííł. Na'askáádóó 'áltxo 'ályaadóó, 'ólta'í t'aá háájí bá yá'at'éehjí nidooltéél, haanizahjí da 'ólta bits'ázhdoogáál 'éí doodago t'óó ts'aáh hwidoolt'eeeł.

'Ólta'í bił 'alk'eh hólóq lá ho'doo'niidgo, 'ólta' bił hahoodzohdéé' na'askáago dóó bee 'éédahoozingo dóó 'amá, azhé'é 'éí doodago 'ólta'í hóyáanii bił 'alk'eh hóló 'óhoo'ahjí dóó t'aá 'akót'éego bił da'ínííshí 'atah doolteeł.

BEE HAZ'ÁANII YIL NIDAALNISH DÓÓ GÓOLDI BEE 'ÓHÓLNÍÍHJÍ NÁÁS 'ÁLYAA (34 CFR § 300.535; RULES V.K.)

IDEAdéé' doo haada yit'éego 'ólta' bił haz'áqadéé' 'ólta'í bił 'alk'eh hólónígíí doo 'ákódzahgó biniinaa siláó bich'í hodoonih dóó yaa hodoolnihgo doo bich'áqá siláhí da 'éí doodago kéyah bił hahoodzoh siláó yá nidaalnishígíí 'éí doodago góoldi bee 'óhólnííh báqá naazláhígíí yee nidadoolnishgo bá haz'á Wáashindoón dóó kéyah bił hahoodzoh bibeethaz'áqani bi'ólzin 'éí t'aá 'áltso bá 'ályaa.

NAALTSOOS BEE 'AAHAHE'

'Ólta'déé' 'ólta'í bił 'alk'eh hólónígíí haada yit'éego yéego 'ádihodiilt'i'go naaltsoos bikáá 'ályago bił 'alk'eh hóló 'óhoo'ah bił haz'á bi naaltsoos dóó bee 'aditehgo naaltsoos bikáá 'ályaa'ígíí 'éí bi'doolnihgo bee haz'á.

'Ólta'déé' yéego 'ádihodiilt'i'go baa hóone'go naaltsoos bikáá'ígíí béeé 'ályago bił 'alk'eh hóló 'óhoo'ah dóó bee 'aditehgo naaltsoos bikáá 'ályaaígíí 'éí FERPA bee haz'áqanii bik'ehgo 'á'doolnííł.